

Detaljplan för Skavsta 8:13 och Girsta 2:5
MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Slutrapport

2026-09-15

Uppdrag: 351412 MKB Detaljplan Skavsta västra
Titel på rapport: Miljökonsekvensbeskrivning - Detaljplan för Skavsta
8:13 och Girsta 2:5
Status: Slutrapport
Datum: 2026-09-15

Medverkande

Beställare: Stockholm Skavsta Flygplats AB
Kontaktperson: Daniel Christensen
Konsult: Tyréns Sverige AB
Uppdragsansvarig: Elin Norman
MKB-samordnare: Rebecka Strohl
Handläggare: Anna Sterley, Mårten Karlsson, Aisha Rahman
Kvalitetsgranskare: Ylva Nilsson

Sammanfattning

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tillhör förslaget om ny detaljplan för Skavsta 8:13 och Girsta 2:5, Nyköpings kommun. MKB:n är en del i miljöbedömningen som syftar till att lyfta fram väsentliga miljöaspekter i planarbetet så att en hållbar utveckling främjas.

Planområdet omfattar cirka 68,5 hektar och ligger i direkt anslutning till Skavsta flygplats, cirka 7 km nordväst om Nyköping. Området består idag främst av öppen natur- och jordbruksmark samt skog. En övningsplats för räddningstjänsten finns i södra delen av planområdet. I omgivningen finns även planerad järnväg (Ostlänken) och enstaka bostäder, där den närmaste ligger cirka 200 meter bort.

De miljöaspekter som bedömts kunna innebära betydande miljöpåverkan och behandlas i MKB:n är Naturmiljö, Markmiljö och grundvatten, Ytvatten och Risk. Jordbruksmark betecknas som övrig miljöaspekt.

Planförslag och alternativ

Planförslaget möjliggör för flertal användningar inom planområdet. På kvartersmark tillåts industri, tekniska anläggningar och viss centrumverksamhet, medan vissa delar även medger kontor och andra verksamheter. Det finns särskilda ytor för flygplatsens utveckling, räddningstjänst samt parkering och tillfällig vistelse såsom hotell. Planförslaget inkluderar även gator och ett större parkstråk som kan användas för rekreation och dagvattenhantering. Byggnaders höjd begränsas i huvudsak av närheten till flygplatsens landningsbana.

Alternativ lokalisering utreds inte då planförslaget bedöms vara i linje med översiktsplanens intentioner om att området ska utvecklas som verksamhetsområde. Planen syftar även till att möjliggöra verksamheter kopplat till flygverksamhet. För denna markanvändning bedöms lokaliseringen i direkt anslutning till landningsbanor och övrig flygverksamhet inom Skavsta flygplats vara en förutsättning för planerad verksamhet varav alternativ lokalisering inte bedömts möjlig.

Nollalternativet innebär att nuvarande markanvändning i stort skulle fortsätta som idag. Den taxibana som idag går genom planområdet planeras dock att flyttas till en ny sträckning strax norr om planområdet och en ny brandövningsplats planeras i den centrala delen av planområdet. Den delsträcka av Ostlänken (Sjösa-Skavsta) som planeras söder om planområdet samt det nya resecentrumet vid Skavsta flygplats förväntas vara i drift i nollalternativet.

Miljökonsekvenser

Naturmiljö

Planförslaget möjliggör en omfattande exploatering av planområdet, vilket leder till att befintliga naturmiljöer tas i anspråk och att landskapet förändras. Delar av två värdefulla naturvärdesobjekt bedöms försvinna. Detta medför negativa effekter genom förlust av livsmiljöer och biologisk mångfald på lokal nivå. Eftersom planområdet i sin helhet utgörs av natur med låga eller inga identifierade naturvärden, bedöms planens konsekvenser för naturvärden totalt sett innebära små negativa konsekvenser. Planförslaget bedöms medföra förändringar för vissa fridlysta arter som i stort bedöms medföra oväsentliga effekter, och därmed inte riskera att förbud enligt artskyddet utlöser vid ett senare byggskede. Nollalternativet medför viss negativ påverkan på höga naturvärden till följd av Ostlänken och bedöms därför medföra små negativa konsekvenser.

Markmiljö och grundvatten

Planområdet bedöms generellt vara lämpligt för ändamålet enligt planförslaget, men det förekommer ett par avvikande delområden som sannolikt kräver åtgärder för att inte planerad verksamhet ska riskera att medföra spridning av föroreningar.

Planförslaget bedöms medföra positiva effekter då föroreningsförekomst undersöks i detalj, volymen förorenade massor minskar genom borttransport från området, samt att spridning via grundvattnet begränsas genom minskad infiltration vid bebyggelse och anläggning av hårdgjorda ytor. Utveckling av området enligt planförslaget bedöms medföra att relevanta saneringsåtgärder genomförs i takt med utbyggnad.

Sammantaget bedöms planförslaget medföra positiva konsekvenser med avseende på förorenad mark och grundvatten.

Med nollalternativet antas att de kända och potentiella markföroreningarna som identifierats inom planområdet kvarstår, med risk för spridning i miljön.

Ytvatten

Den planerade markanvändningen innebär att planområdet kommer få en hög grad av hårdgjorda ytor. Förutsatt att föreslagna åtgärder för fördröjning och rening vidtas bedöms riktlinjer från kommunens strategi för dagvatten kunna uppnås. Beräkningarna i dagvattenutredningen visar att föroreningshalterna i dagvattnet ökar med den planerade byggnationen, men det finns föreslagna reningsåtgärder som medför att halterna minskar.

Förutsatt att rekommenderade reningsåtgärder anläggs bedöms planen inte försämra vattenkvaliteten i recipienterna Långhalsen-Södra eller Nyköpingsån, och inte motverka möjligheten att nå miljökvalitetsnormer.

I nollalternativet kvarstår nuvarande markanvändning inom planområdet. För ytvatten bedöms nollalternativet inte innebära några negativa effekter eller konsekvenser jämfört med nuläget.

Risk

Genomförandet av planförslaget bedöms medföra acceptabla risknivåer för området. Både beräknad individrisk och samhällsrisk ligger under de gränsvärden som kräver riskreducerande åtgärder. De huvudsakliga riskkällorna utgörs av väg 629 med transporter av farligt gods, närliggande industrier samt möjlig hantering av vätgas inom planområdet. Riskerna kopplade till järnvägen (Ostlänken) är begränsade till mekaniska skador vid urspårning. I planförslaget finns dock ett skyddsavstånd till järnvägen vilket medför att risken anses hanterad. Även hantering av brandfarliga och explosiva varor i angränsande industrier bedöms inte påverka planområdet, då skyddsavstånden är tillräckliga. Vätgashantering kan medföra vissa risker beroende på lokalisering och utformning, men bedöms vara möjlig. Om en vätgasanläggning ska anläggas kommer riskerna att behöva utredas och bedömas vidare i en tillståndsprövning. Sammantaget bedöms planförslaget medföra acceptabla risker för människor och omgivning.

Nollalternativet innebär att inga nya verksamheter eller byggnader tillkommer, vilket medför att persontätheten förblir låg och att inga nya riskkällor introduceras. Därmed bedöms risknivån för olyckor och påverkan på människors hälsa och säkerhet vara fortsatt mycket låg.

Jordbruksmark

Genomförandet av planförslaget innebär att befintlig jordbruksmark inom planområdet tas i anspråk för bebyggelse och hårdgjorda ytor, vilket generellt är negativt eftersom jordbruksmark är en långsiktigt viktig och icke förnybar resurs. Den mest värdefulla jordbruksmarken finns i den södra delen och är delvis aktivt brukad, men dess funktion och värde kommer oavsett om planförslaget genomförs eller inte att påverkas av Ostlänkens utbyggnad som fragmenterar marken och försvårar rationellt brukande. Detta medför att markens brukningsvärde minskar, vilket begränsar de negativa konsekvenserna av planförslaget. Övrig jordbruksmark inom området brukas inte i nuläget och bedöms heller inte vara lämplig för livsmedelsproduktion på grund av närheten till flygplatsverksamheten. Planförslaget innebär dock att möjligheten att nyttja marken i framtida

beredskapssituationer försvinner. Sammantaget bedöms konsekvenserna som små negativa utifrån ett hushållningsperspektiv.

I nollalternativet kvarstår begränsade möjligheter till jordbruksproduktion, då Ostlänken fragmenterar den idag brukade marken och försvårar rationellt brukande. Övrig jordbruksmark bedöms fortsatt inte brukas på grund av flygplatsens verksamhet.

Miljökvalitetsmål och andra miljöhänsyn

Planområdet berörs av flera riksintressen för kommunikation.

Planförslagets utformning har anpassats efter berörda riksintressen och bedöms inte påverka något riksintresse negativt.

Förutsatt att föreslagna dagvattenåtgärder genomförs bedöms tillskottet av de föroreningar som idag går att hantera inom ramen för detaljplanen att minska för de flesta ämnen. Med dagvattenlösningarna bedöms planen inte motverka möjligheten till att klara miljökvalitetsnormer för recipienterna

Planförslaget bedöms inte motverka möjligheten till att klara miljökvalitetsnormer för grundvattenförekomster. Med utbyggnad enligt planförslaget kan mängden föroreningar inom planområdet minska i samband med schaktning och borttransport av förorenade massor. Spridning av föroreningar via grundvattnet begränsas även genom minskad infiltration vid bebyggelse och anläggning av hårdgjorda ytor. Förorening inom grundvattenzonen och i grundvatten i mark kommer dock troligen inte kunna saneras bort i sin helhet.

Planförslaget bedöms bidra positivt till miljömålen *Giftfri miljö*, *Ingen övergödning* och *Grundvatten av god kvalitet*, och motverka målen *Begränsad klimatpåverkan* samt *Ett rikt växt- och djurliv*. Planförslaget bedöms både bidra till och motverka målen *En god bebyggd miljö*, *Levande sjöar och vattendrag* och varken motverka eller bidra till målet *Ett rikt odlingslandskap*.

Fortsatt arbete

Rekommendationer

För att säkerställa att planen är förenlig med artskyddsbestämmelserna bör skyddsåtgärder vidtas med avseende på risken att skada eller döda groddjur under arbeten i vattenområden samt att störa fåglar under rastnings- och häckningsperiod.

Uppföljning

Uppföljning av dagvattenhantering sker i bygglovsprocessen och genom miljöskyddstillsyn.

Risker kopplade till de verksamheter som planeras kommer att behöva hanteras vidare i bygglovsprocessen och eventuella tillståndsprövningar.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Planförslag och alternativ	3
Miljökonsekvenser	4
Miljökvalitetsmål och andra miljöhänsyn	6
Fortsatt arbete	6
 1 Inledning	 10
1.1 Bakgrund och detaljplanens syfte	10
 2 Övergripande förutsättningar (nuläge)	 11
2.1 Områdesbeskrivning	11
2.2 Riksintressen	12
2.3 Skyddade områden	12
2.4 Gällande planer	13
 3 Miljöbedömning	 15
3.1 Syfte och process	15
3.2 Samråd inför framtagande av MKB	16
3.3 Avgränsning av MKB	16
3.4 Metod för konsekvensbedömning	18
3.5 Osäkerheter	18
 4 Planförslag och alternativ	 20
4.1 Planförslag	20
4.2 Alternativ lokalisering	21
4.3 Alternativ utformning	21
4.4 Nollalternativ	22
 5 Miljökonsekvenser	 24
5.1 Naturmiljö	24
5.2 Markmiljö och grundvatten	36
5.3 Ytvatten	44
5.4 Risk	54
5.5 Jordbruksmark (övrig miljöaspekt)	65
 6 Samlad bedömning	 69
6.1 Miljökonsekvenser	69

6.2 Riksintressen och skyddade områden	71
6.3 Miljökvalitetsnormer	72
6.4 Miljökvalitetsmål.....	72
 7 Fortsatt arbete.....	74
7.1 Rekommendationer.....	74
7.2 Uppföljning.....	74
 Referenser	75

1 Inledning

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tillhör förslag till Detaljplan för Skavsta 8:13 och Girsta 2:5, Dnr SHB23/358, i Nyköpings kommun. Miljökonsekvensbeskrivningen är en del i miljöbedömningen som syftar till att lyfta fram väsentliga miljöaspekter i planarbetet så att en hållbar utveckling främjas. Miljökonsekvensbeskrivningen har tagits fram inför samråd om planförslaget.

1.1 Bakgrund och detaljplanens syfte

Detaljplanens syfte är att möjliggöra ett verksamhetsområde för industri, verksamheter, tekniska anläggningar, kontor, parkering, tillfällig vistelse, flygtrafik samt räddningstjänst och annat samhällsviktigt ändamål. I begränsad omfattning även möjliggöra för centrumfunktioner. Syftet är även att tillskapa gator och parkmark. Vidare är syftet även att möjliggöra fortsatt utveckling av Skavsta flygplats och möjliggöra för verksamheter som är beroende av närhet till en flygplats.

Planområdet är inte planlagt sedan tidigare. En detaljplan behöver därför upprättas för den markanvändning som föreslås.

Tyréns har på uppdrag av Stockholm Skavsta Flygplats AB genomfört miljöbedömning och tagit fram denna MKB inför samråd om planförslaget och dess MKB.

2 Övergripande förutsättningar (nuläge)

2.1 Områdesbeskrivning

Planområdet är beläget vid Skavsta flygplats drygt 7 kilometer nordväst om centrala Nyköping, se Figur 1.

Skavsta flygplats ligger väster om planområdet med en landningsbana precis norr om planområdet. Skavsta flygplats är en internationell flygplats med kommersiell trafik och är sedan 2023 en av Sveriges beredskapsflygplatser vilket innebär att flygplatsen används för samhällsviktiga lufttransporter. Flygplatsen har tillstånd att hantera upp till 75 000 flygrörelser¹ samt 6 miljoner passagerare per år (Stockholm Skavsta Airport, 2024). En taxibana för flygplanen finns inom planområdet men denna planeras att byggas om och flyttas norrut.

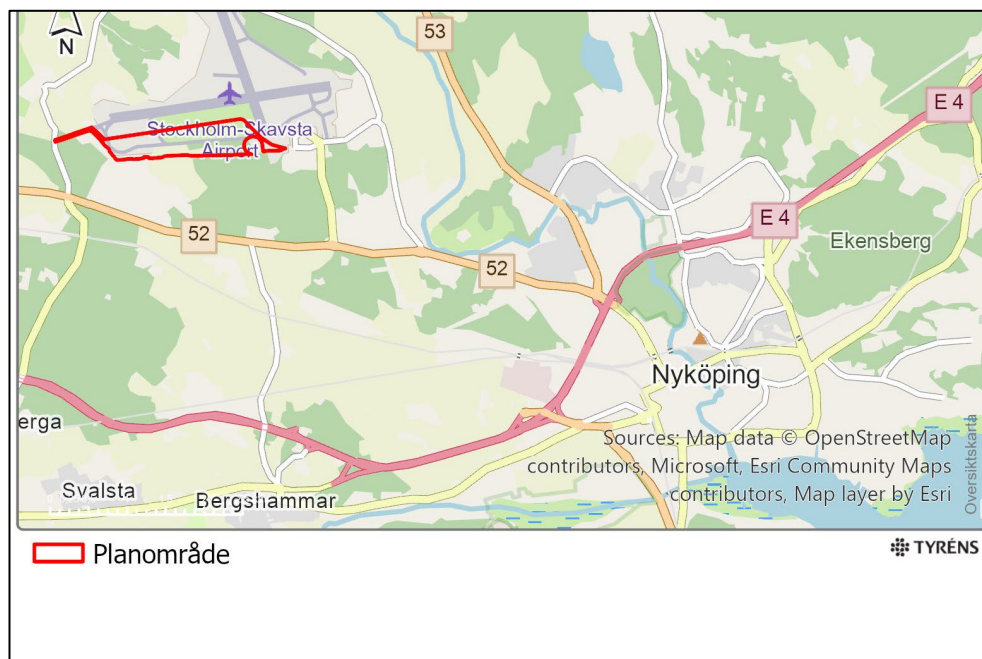
Öster om planområdet finns flera etablerade verksamheter som hotell, biluthyrning, bussgarage och ett mindre museum, i anslutning till Skavsta flygplats. Där finns även en del industrier och inom flygplatsen finns underhållsverksamhet för flygplatsen.

Marken inom planområdet består av öppen natur- och jordbruksmark och skog med ganska stora topografiska skillnader. En övningsplats för Räddningstjänsten finns i den södra delen av planområdet och en ny brandövningsplats planeras i den centrala delen av planområdet.

Planområdet gränsar söderut till planerad sträckning för Ostlänken som ska anläggas söder om planområdet och planeras vara i drift 2035.

I närområdet finns spridd bostadsbebyggelse. Närmsta bostadshus ligger vid Gabrielstorp cirka 200 meter söder om planområdet.

¹ En flygrörelse innebär en start eller landning

Figur 1. Planområdets lokalisering i förhållande till Nyköping.

2.2 Riksintressen

Hela planområdet berörs av riksintresse kommunikation för Skavsta flygplats. En stor del av planområdet ligger inom riksintresset *Flygplats, befintligt markområde* och hela planområdet ligger inom den hindersbegränsade ytan för flygplatsen.

Den södra delen av planområdet ligger inom området för riksintresse kommunikation planerad järnväg, Ostlänken.

Drygt 650 meter öster om planområdet finns ett riksintresse för väg med vägnummer 629, "Anslutning till Skavsta flygplats". När Ostlänken byggs ut kommer vägen att dras om till en sträckning längre västerut. Riksintresset får då en ny sträckning som kommer att gränsa till planområdet (Nyköpings kommun, 2022).

2.3 Skyddade områden

Planområdet angränsar till vattenskyddsområdet Högåsen i sydväst. Vattenskyddsområden är skyddade enligt 7 kap. 21-22 §§ miljöbalken.

Inom planområdet finns tolv lämningar registrerade i kulturmiljöregistret som fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar. Sju av dessa är

fornlämningar vilka är skyddade enligt 2 kap. 1 § kulturmiljölagen. En arkeologisk utredning för detaljplanen pågår.

Planområdet angränsar i väst till ett mindre ej namngivet vattendrag som enligt tidigare lagstiftning omfattats av generellt strandskydd (Länsstyrelsen Södermanlands län, 2025b). Kommunen har dock bedömt att vattendraget utifrån de förändrade strandskyddsreglerna som trädde i kraft 2025-07-01 inte längre omfattas av strandskydd.

2.4 Gällande planer

Planförslaget är förenligt med Nyköpings Översiktsplan för 2040. I översiktsplanen pekas Skavsta ut som en storregional transportnod av stor betydelse. Skavsta är en regional bebyggelsenod som ska utvecklas till ett verksamhetsområde för handel, service, kontor, hotell, upplevelser och industri och logistik. Närheten till flygplatsen, Skavstas nya resecentrum och kopplingen till E4:an utgör stommen för områdets bebyggelseutveckling och utvecklingen får inte på något sätt förhindra utvecklingen av dessa storskaliga infrastrukturprojekt. Planområdet ingår i ett område som är utpekad som verksamhetsområde Skavsta i översiktsplanen (Nyköpings kommun, 2021).

Det finns inga gällande detaljplaner för planområdet. I öst angränsar planområdet till detaljplan P2023-8 *Skavsta 8:9 m.fl. Skavsta flygplats* som gäller för stora delar av Skavsta flygplats. Den del av detaljplanen P2023-8 som gränsar till denna plan (Detaljplan för Skavsta 8:13 och Girsta 2:5) utgörs av användningen Flygtrafik och är belagd med prickmark (marken får inte bebyggas).

Det finns ett framtaget planprogram för området, *Planprogram för Skavsta utvecklingsområde*, som angränsar till planområdet i sydöst (Nyköpings kommun, 2022). En mindre del av den östra delen av planområdet överlappar med planprogramsområdet, men det finns ingen utpekad markanvändning för dessa ytor i planprogrammet. I området pekas endast nya vägar som tillkommer från Ostlänken ut. Planförslaget förhåller sig till dessa vägar och är därmed förenlig med planprogrammet (Nyköpings kommun, 2022).

Figur 2. Planområdets gränsdragning mot Ostlänken utifrån Trafikverkets illustrationskartor. Planområdet redovisas ungefärligt med röd färg.

Planområdet berörs även av Trafikverkets järnvägsplan JP 32 för Ostlänken, delen Sjösa–Skavsta (Trafikverket, 2025), se Figur 2. I järnvägsplanen finns ytor för ny järnvägsmark med servitutsrätt och tillfällig nyttjanderätt inom planområdet. Utformningen av planförslaget har anpassats utifrån järnvägsplanens bestämmelser. Järnvägsplanen fastställdes av Trafikverket i februari 2026.

Planförslaget bedöms vara i linje med samtliga antagna planer.

3 Miljöbedömning

3.1 Syfte och process

Syftet med en miljöbedömning är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som den planerade verksamheten eller åtgärden kan medföra. Syftet är också att integrera miljöhänsyn i planeringen och att utgöra en del av beslutsunderlaget inför beslut om detaljplanen.

Miljöbedömningen redovisas i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), denna rapport. Den miljöhänsyn som identifieras i MKB:n bör sedan följa projektet under framtagandet av förfrågningsunderlag och miljökrav för genomförandet. Det gäller också de miljöaspekter som är relevanta för planarbetet men som inte utreds inom ramen för miljöbedömningen.

Detaljplaner upprättas av kommuner för att reglera användningen av mark- och vattenområden samt bebyggelse och byggnadsverk inom ett visst område. Detaljplanen är juridiskt bindande och gäller tills den upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

Om en detaljplan kan väntas medföra betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning ingå i planprocessen. Processen för miljöbedömningen sker i samspel med detaljplaneprocessen vilket innebär att utredningar och konsekvensbeskrivningar av miljöaspekter utgör underlag som kan påverka detaljplanens innehåll och utformning. Planens konsekvenser för de miljöaspekter som kan medföra betydande påverkan ska redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen. I denna MKB ingår även Jordbruksmark som övrig aspekt. Jordbruksmarken har i avgränsningssamrådet inte bedömts vara en betydande miljöaspekt då jordbruksmarken i planområdet inte bedömts vara brukningsvärd i icke-kristider. Aspekten belyses dock ändå i MKB för att belysa och bedöma förutsättningarna för markanvändning på den befintliga jordbruksmarken. Övriga miljökonsekvenser redovisas i planbeskrivningen.

I denna MKB redovisas miljökonsekvenserna av detaljplanen för Skavsta 8:13 och del av Girsta 2:5.

Rapporten har tagits fram inför samråd om planförslaget och dess miljökonsekvensbeskrivning. Efter samrådet sker en genomgång av de synpunkter som framförts under samrådstiden och ändringar kan behöva göras både i planförslaget och i miljökonsekvensbeskrivningen. Därefter kommer planförslaget och miljökonsekvensbeskrivningen att ställas ut för granskning innan planförslaget kan antas av kommunen.

3.2 Samråd inför framtagande av MKB

3.2.1 Undersökning om betydande miljöpåverkan

Nyköpings kommun tog beslut om planbesked 2024-02-27. Nyköpings kommun har i enlighet med 5 kap. 11 a § plan- och bygglagen (PBL) undersökt om genomförandet av detaljplanen kan antas leda till betydande miljöpåverkan. Nyköpings kommun har gjort bedömningen att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (Nyköpings kommun, 2025).

Länsstyrelsen Södermanlands län har 2025-03-13 (Dnr 1527-2025) yttrat sig om undersökningen där det framgår att de delar kommunens bedömning om att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (Länsstyrelsen Södermanlands län, 2025a).

Därmed ska en strategisk miljöbedömning genomföras tillsammans med planarbetet och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram, i enlighet med 6 kap. 3 § miljöbalken (MB).

3.2.2 Samråd om avgränsning av MKB

Med utgångspunkt från kommunens undersökning utarbetades ett förslag till avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen. Förslaget skickades till länsstyrelsen som underlag för samråd om avgränsningen.

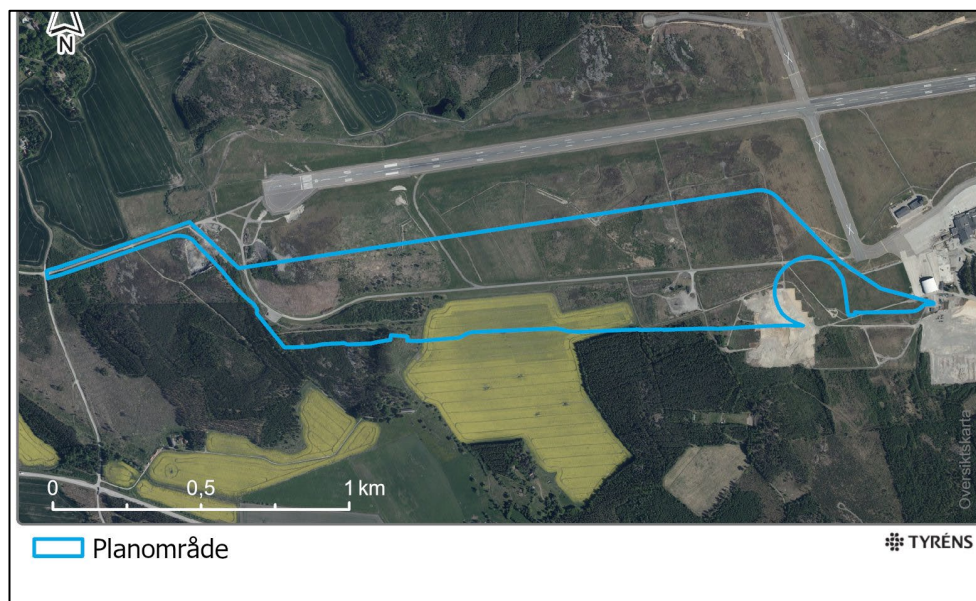
Ett avgränsningssamråd genomfördes med Länsstyrelsen Södermanlands län 2025-09-04. Länsstyrelsen instämde generellt i kommunens bedömning och förslaget till avgränsning och innehåll för MKB. Länsstyrelsen gjorde medskick till planarbetet avseende bland annat frågor risk för spridning av föroreningar vid Ostlänken, beräkningar av skyfall vid samhällsviktig verksamhet, risker kopplade till verksamheten och angränsande infrastruktur, motivering till lokalisering samt påverkan på närboende.

Avgränsningen av MKB redovisas utförligare i följande avsnitt.

3.3 Avgränsning av MKB

3.3.1 Geografisk avgränsning

Planområdet är cirka 68,5 hektar stort. Planområdet avgränsas i söder av Ostlänkens framtida sträckning och i norr av Skavstas nya planerade taxibana, i anslutning till landningsbanan, se Figur 3.

Figur 3. Planområde.

MKB fokuserar på de förändringar som planförslaget kan medföra. För konsekvensbedömningen behöver dock ett större område omfattas. Det gäller exempelvis påverkan på vattenförekomster i närheten, spridning av markföroreningar samt risker från och till angränsande verksamheter och infrastruktur.

3.3.2 Avgränsning i tid

År 2040 används som horisontår för bedömning av konsekvenser av planförslag och nollalternativ. Till samma år sträcker sig kommunens översiktsplan, Översiktsplan Nyköping 2040, där grundragen för kommunens mark- och vattenanvändning redovisas. Bedömning av risker kopplade till transporter har utgått från ett scenario över trafikflöden för år 2045 eftersom bedömningen baseras på Trafikverkets prognos 2045.

3.3.3 Avgränsning av miljöaspekter

Betydande miljöaspekter

De miljöaspekter som har bedömts kunna innebära betydande miljöpåverkan och behandlas detaljerat i MKB:n är:

- Naturmiljö
- Markmiljö och grundvatten
- Ytvatten
- Risk

Övriga miljöaspekter

Jordbruksmark har inte bedömts vara en betydande miljöaspekt då jordbruksmarken i planområdet inte bedöms vara brukningsvärd i icke-kristider. Aspekten ingår dock som övrig miljöaspekt i MKB för att belysa och bedöma förutsättningarna för markanvändning på den fragmenterade jordbruksmarken i planområdet.

3.4 Metod för konsekvensbedömning

En MKB:s omfattning och detaljeringsgrad ska, enligt miljöbalkens 6 kapitel 12 §, vara rimlig med hänsyn till

- bedömningsmetoder och aktuell kunskap,
- planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad,
- var i en beslutsprocess som planen eller programmet befinner sig,
- allmänhetens intresse,
- att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder.

Detta innebär att vissa effekter blir mer belysta än andra och att aspekter som har liten betydelse kan behandlas översiktligt eller utelämnas. Det innebär också att konsekvenser av en plan endast kan göras på den nivå och utifrån de intentioner och ställningstaganden för fysisk planering som framhålls i planen.

Till grund för konsekvensbedömningen ligger riktvärden, miljömål, miljökvalitetsnormer och övriga riktlinjer, mål eller värdebeskrivningar som är framtagna av statliga, regionala eller kommunala myndigheter. Platsspecifika förutsättningar och bedömningsgrunder för varje miljöaspekt beskrivs närmare under respektive avsnitt. Konsekvenserna bedöms i förhållande till nuläget och jämförs med nollalternativet som är en beskrivning av den sannolika utvecklingen på platsen om projektet inte genomförs, se avsnitt 4.4 .

3.5 Osäkerheter

Denna version av miljökonsekvensbeskrivning (MKB) 2026-09-11 har tagits fram utifrån utkast av planhandlingar, framtagna 2026-08-21. Det kan därför finnas vissa skillnader i MKBn:s beskrivning och bedömningar, jämfört med det planförslag som ställs ut för samråd. Eventuella skillnader

kommer att ses över och justeras i samband med att planen och MKB justeras för detaljplanens granskningsskede.

Planförslaget är flexibelt och medger olika utformningar, exempelvis olika sätt att placera bebyggelsen, vilket innebär en osäkerhet om hur planen kommer att genomföras. Bedömningarna i denna MKB utgår från plankartan inklusive planbestämmelser, vilket medför att när denna MKB tas fram finns vissa osäkerheter i bedömningarna av miljökonsekvenserna och de kan vara både under- och överskattade beroende på hur planen genomförs.

4 Planförslag och alternativ

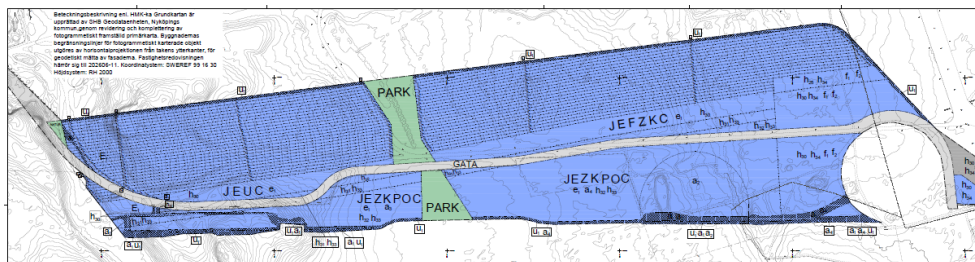
4.1 Planförslag

Förslaget till detaljplan redovisas i sin helhet i plankarta och planbeskrivning. Följande redovisning utgår från utkast till detaljplan daterat 2026-08-21.

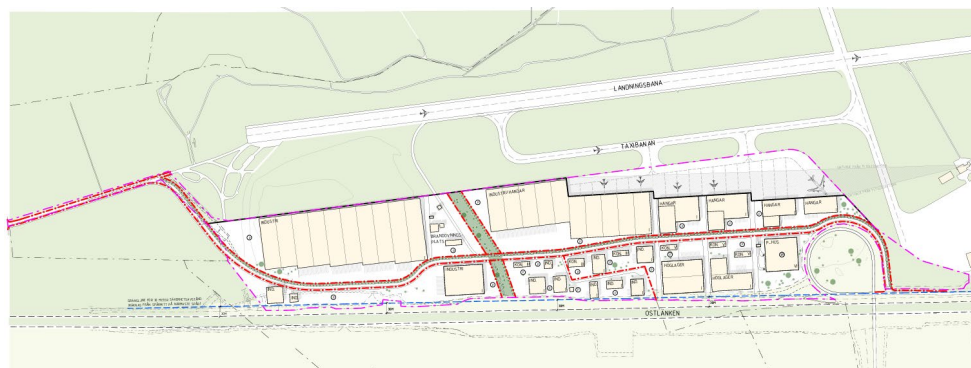
Planförslaget möjliggör för flertal användningar inom området. Användningarna syftar till att skapa flexibilitet och möjliggöra en bred utveckling av området. Kvartermarken delas in i tre delområden med olika slags användningar, den nordvästra, den nordöstra och den södra delen. I hela planområdet medges Industri (J), Tekniska anläggningar (E) och i begränsad omfattning Centrum (C). Industri möjliggörs för att kunna uppföra industriverksamhet i området. Tekniska anläggningar möjliggörs för exempelvis dagvattenhantering, transformatorstationer och energiproduktion. Centrumanvändningen medges för att möjliggöra service i området. I både den nordöstra och den södra delen möjliggörs även Verksamheter (Z) och Kontor (K). Verksamheter möjliggörs för att tillåta en bred skala av verksamheter och Kontor möjliggörs för att tillåta kontorsverksamhet. I den nordvästra delen medges Räddningstjänst och annat samhällsviktigt ändamål (U) vilket syftar till att möjliggöra för en ny brandövningsplats till Skavsta flygplats. I den nordöstra delen möjliggörs för Flygtrafik (F) för att möjliggöra utveckling av flygplatsens verksamhet. I det södra området möjliggörs för Parkering (P) och Tillfällig vistelse (O) för att möjliggöra större parkeringsverksamhet, hotell eller större konferensanläggningar.

Planförslaget möjliggör för allmän plats i form av en gata i väst-östlig riktning genom planområdet samt ett större parkstråk i nord-sydlig riktning centralt i planområdet. Parkområdet möjliggör för rekreation samt hantering av dagvatten och skyfall.

Tillåten totalhöjd för byggnader inom planområdet styrs till största del av de höjdbegränsningar som finns för flygplatsen, ju närmre den öst-västliga landningsbanan (belägen norr om planområdet) desto lägre behöver byggnader vara.

Figur 4. Utsnitt av plankarta för planförslaget, 2026-08-21. För fullständig redovisning av plankarta inklusive planbestämmelser hänvisas till planhandlingarna.

Figur 5. Illustrationsplan. Byggnaderna är endast exempel på byggnation, inga faktiska förslag.

4.2 Alternativ lokalisering

Syftet med planförslaget bedöms vara i linje med översiktsplanens intentioner om att området ska utvecklas som verksamhetsområde.

Planen syftar även till att möjliggöra verksamheter kopplat till flygverksamhet. För denna markanvändning bedöms lokaliseringen i direkt anslutning till landningsbanor och övrig flygverksamhet inom Skavsta flygplats vara en förutsättning för planerad verksamhet varav alternativ lokalisering inte bedömts möjlig.

4.3 Alternativ utformning

Stockholm Skavsta Flygplats AB fick 2021 positivt planbesked för att uppföra ett verksamhetsområde med fokus på verksamheter kopplade till flygfrakt och flygindustri, samt andra kompletterande verksamheter till flygplatsen. Detta förslag omarbetades därefter och en ny planansökan skickades till Nyköpings kommun i december 2023.

I den nya, nu aktuella, planansökan utökades syftet till att även innefatta logistikverksamhet, lättare flygindustri och kontorsverksamheter. Under

Sedan planbeskedet har planområdesgränsen justerats något, se tidigare avgränsning av planområdet i Figur 6. Den nordöstliga gränsen har justerats som en anpassning till flygplatsens verksamhet och siktlinjer. I nordväst har en anslutning till väg lagts till i planområdet och i söder och sydväst har planområdesgränsen anpassats till Ostlänkens järnvägsplan (se Figur 2).

[illegible]

4.4 Nollalternativ

Uppdrag: 351412 MKB Detaljplan Skavsta västra
Beställare: Stockholm Skavsta Flygplats AB

att flyttas till en ny sträckning strax norr om planområdet och en ny brandövningsplats planeras i den centrala delen av planområdet.

Den delsträcka av Ostlänken (Sjösa-Skavsta) som planeras söder om planområdet samt det nya resecentrumet vid Skavsta flygplats förväntas vara i drift i nollalternativet.

Då Ostlänken skär igenom den jordbruksmark som idag brukas lämnas endast små remsor jordbruksmark kvar som inte går att bruka effektivt. Nuvarande verksamhet i planområdet skulle kunna fortgå, det vill säga taxibana för flyg samt brandövningsplats.

Nyköpings kommun har tagit fram ett planprogram för utveckling av området söder och öster om det nya resecentrumet vid Skavsta flygplats till ett område för verksamheter (Nyköpings kommun, 2022).

Planprogrammets genomförande är beroende av genomförandet av Ostlänken och att väg 629 får en ny sträckning genom utvecklingsområdet till flygplatsen. I nollalternativet vid horisontåret 2040 antas de delar av det föreslagna planområdet som omfattas av planprogrammet vara utbyggt och i bruk för verksamheter.

5 Miljökonsekvenser

5.1 Naturmiljö

I detta avsnitt bedöms planförslaget påverkan på naturmiljön. Naturmiljö är ett begrepp som används för att beskriva ett områdes biologiska mångfald. Biologisk mångfald omfattar variationen av naturtyper, livsmiljöer, arter samt ekologiska funktioner. Naturmiljö kan innefatta både orörda naturområden och miljöer som påverkats av mänskliga aktiviteter, till exempel betesmarker och brukade skogar.

5.1.1 Bedömningsgrunder

Allmänna hänsynsregler (2 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken)

2 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

3 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Skydd av områden (7 kap. miljöbalken)

7 kap. 11 § miljöbalken föreskriver skydd av områden klassade som biotopskyddsområden. Inom ett biotopskyddsområde får man inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet.

Skydd av arter (8 kap. miljöbalken)

Skydd av arter regleras i artskyddsförordningen (2007:845), och medför förbud mot att avsiktligt skada, döda eller störa vilda djur och fåglar, samt gräva upp eller på annat sätt skada växter. Skyddet samt dispensgrunder varierar mellan arter.

5.1.2 Förutsättningar

En naturvärdesinventering (NVI) enligt SIS standard för naturvärdesinventeringar SS 199000:2023 har genomförts av Calluna AB med fältinventering i maj 2025 (Calluna, 2026a)). Totalt 11 naturvärdesbiotoper avgränsades om totalt 22 hektar.

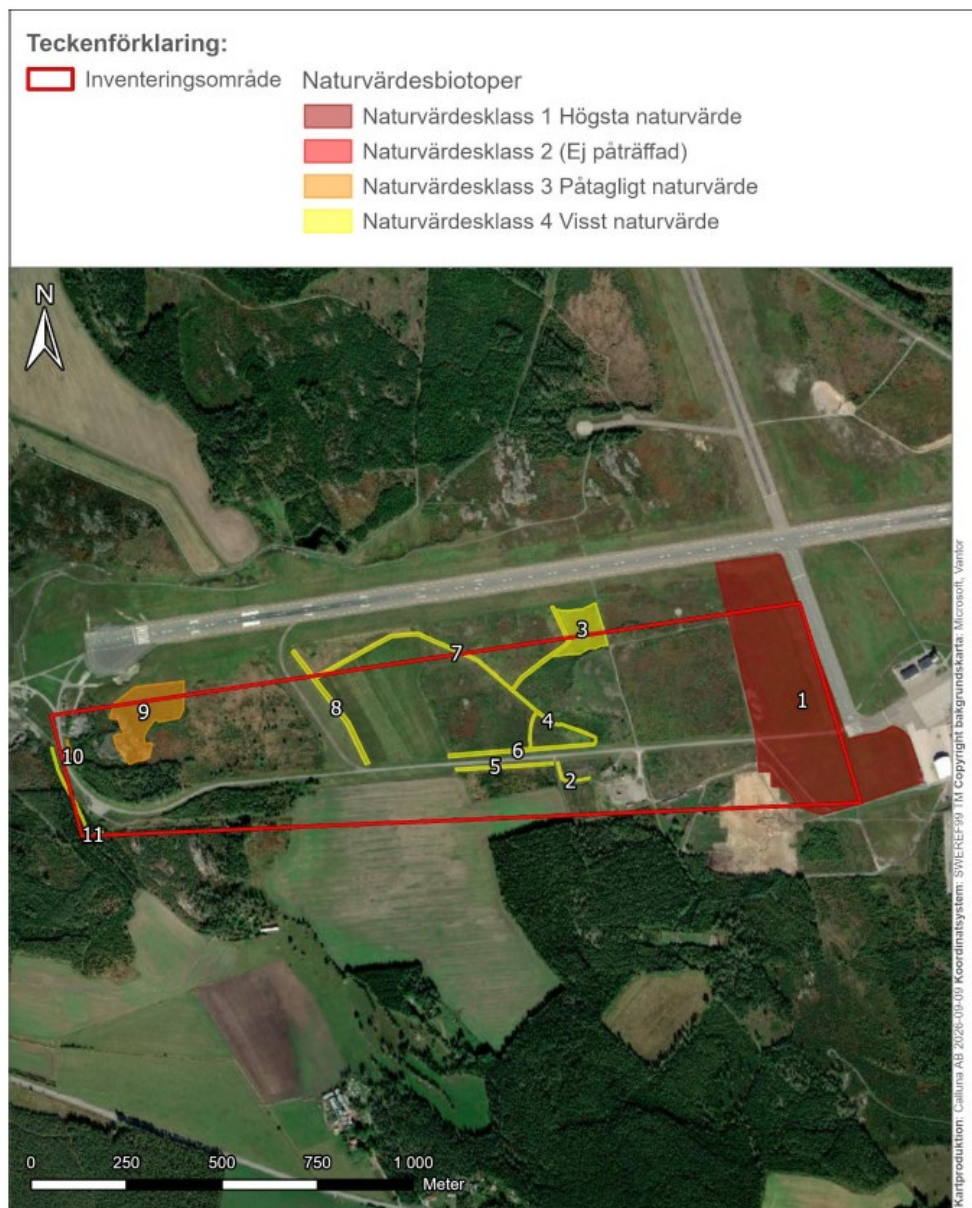
Inventeringsområdet omfattade cirka 85 hektar och utgörs till största delen av varierande öppna miljöer såsom gräsmarker, igenväxningsområden, ljunghedar, hyggen och åkermark. Marken utgör idag främst buffertzoner mot flygplatsens rullbanor och ytorna hålls öppna genom gallring, röjning och klippning. Inom området finns även flera mindre vattendrag, varav några är nygrävda.

De högsta naturvärdena påträffades i gräsmarken i den östra delen av området (Naturvärdesbiotop nr 1 i Figur 7). Gräsmarkens växtsamhällen präglas av mager, något basisk mark där flera hävdgynnade och kalkgynnade arter observerades. I biotopen identifierades 15 värdearter varav fyra rödlistade, samt vissa fridlysta (se Figur 8 samt Tabell 1). Flera av arterna förekommer i riklig mängd över hela objektet.

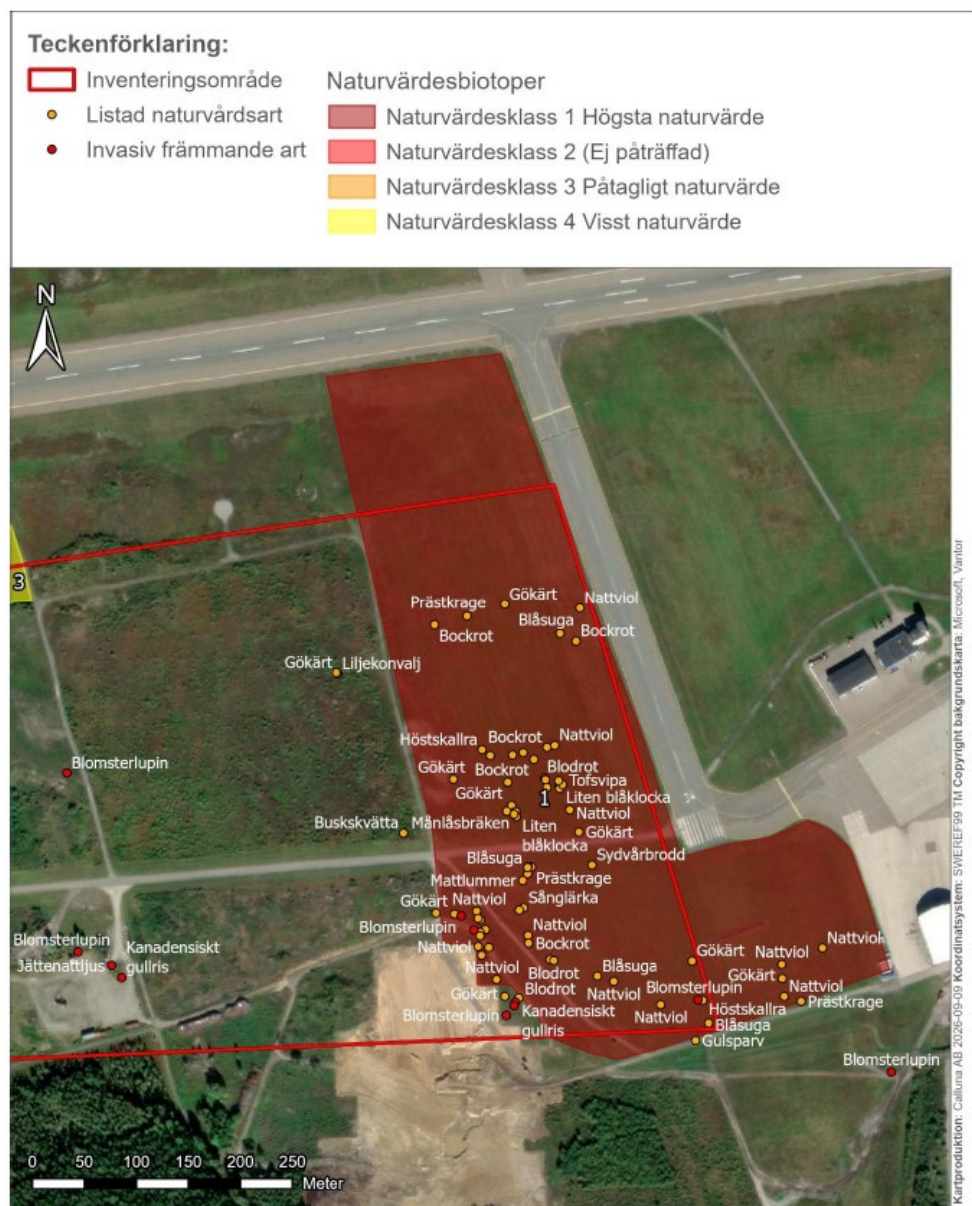
Två naturvärdesobjekt (nr 9 och 10 i Figur 7) med naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) avgränsades förekommer i områdets västra del. Naturvärdesbiotop 9 utgörs av en solexponerad ljunghed som är klassad som naturtypen naturlig gräsmark. Biotopen har ett visst artvärde med förekomst av bland annat nattviol, och påtagligt biotopvärde.

Naturvärdesbiotop 10 är ett naturligt småvatten med sumpskogskaraktär. Biotopen har ett lågt artvärde och påtagligt biotopvärde.

Se Naturvärdesinventering för mer information kring naturvärdesobjekt och värdearter, samt hur metoden för naturvärdesinventering är utformad (Calluna, 2026a).

Figur 7. Naturvärdesbiotoper som avgränsades vid naturvärdesinventeringen samt deras ID-nr enligt inventeringsrapporten (Calluna, 2026a).

Figur 8. Östra delen av inventeringsområdet, naturvärdesbiotoper som avgränsades vid naturvärdesinventeringen med ID-nr, samt noterade arter. Observera att samtliga artnamn inte är synliga i denna kartbild (Calluna, 2026a).

Artförekomster

Vid Callunas inventering noterades totalt 21 värdearter, samt sex rödlistade (fyra efter jämförelse mot uppdaterad Rödlista 2025) och nio fridlysta arter, se Tabell 1. Bland de mer anmärkningsvärda arterna som påträffades i området finns månlåsbräken (NT), nattviol (fridlyst i hela landet enligt 8 §) och svinrot (NT) som är beroende av välhävdade gräsmarker. Dessa arter signalerar i sin enskildhet att området är betydelsefullt för biologisk mångfald på lokal nivå.

Genomgång av uppgifter om tidigare kända artförekomster visar att elva rödlistade och 19 fridlysta arter sedan tidigare finns rapporterade inom, eller kan knytas till, inventeringsområdet. Majoriteten (17 av totalt 19) av dessa arter är fåglar.

Tabell 1. Rödlistade och fridlysta arter (för fåglar enbart prioriterade arter) som har påträffats i och/eller kan knytas till inventeringsområdet. I tabellen har rödlistekategori uppdaterats till Rödlistan 2025, jämfört med Callunas inventering som utgick från den då aktuella Rödlistan 2020. Skyddsparagraf i artskyddsförordningen anger om arten är fridlyst och vilket skydd den fridlysta arten har. Nedan presenteras enbart arter påträffade under Callunas inventering. Tidigare fynd av rödlistade och fridlysta arter som framkom under Callunas artutsök från Artportalen redovisas i bilaga till naturvärdesinventeringen (Calluna, 2026a).

Artnamn	Rödlistekategori (2025)	Skyddsparagraf i artskyddsförordningen	Förekomst inom planområde
Buskskvätta	Livskraftig (LC)	4 §	Östra delen, spridd
Gulspurv	Nära hotad (NT)	4 §	Östra delen, spridd
Liljekonvalj		9 §	Spridd
Mattlummer		9 §	Spridd
Månlåsbräken	Nära hotad (NT)		NVI-objekt 1
Nattviol		8 §	NVI-objekt 1 + 9
Svartpälsbi	Livskraftig (LC)		Utanför NVI-objekt
Svinrot	Nära hotad (NT)		NVI-objekt 1
Sånglärka		4 §	Öppna ytor
Tofsvipa	Sårbar (VU)	4 §	Öppna ytor, spridd över planområdet
Vanlig padda		6 §	Nära NVI-objekt 8
Vanlig snok		6 §	Utanför NVI-objekt, nära lokalväg

Områdets betydelse för fåglar

Bland de många fågelarter som förekommer inom utredningsområdet bedöms de allra flesta vara tillfälliga eller förbipasserande besökare. Olika arter av svalor passerar området under sensommaren under höstflyttning söderut. Gäss och vadare nyttjar de öppna fälten både vår och höst under flyttperioder, och ett par rovfåglar som födosöker eller passerar har troligen bo utanför planområdet i närliggande skog. Utifrån observation i fält och data från ljudupptagning genomfört av flygplatsen under 2025, bedöms

endast tofsvipa förekomma i större mängder både under flyttnings- och häckningsperiod.

Området kan därför antas ha betydelse som både rastplats för varierande arter gäss och vadarfåglar och som häckningsområde för främst tofsvipa.

Bedömningen är dock att planområdet inte erbjuder några unika eller viktiga kvaliteter för dessa arter. Det finns ett stort utbud av liknande miljöer med motsvarande eller bättre ekologiska funktioner inom relevanta geografiska avstånd, för de arter som berörs. Bedömningen är därför att de områden som nyttjas av fåglar inte har någon särskild betydelse för etablerade revir eller lokala populationer. För mer detaljerade resonemang, se PM Fåglar (*kommande PM*).

Grod- och kräldjur

En groddjursinventering är utförd under våren 2026, se Figur 9. Inom planområdet har vanlig snok (6 § artskyddsförordningen) observerats. Inventeringsresultatet visar även på fynd av arter som omfattas av 6 § artskyddsförordningen (mindre vattensalamander, vanlig padda, vanlig groda) utanför planområdets gräns, i diken som ansluter planområdet. (Nyköpings kommun, 2026)

Eftersök av större vattensalamander och åkergroda, som omfattas av 4a § artskyddsförordningen, genomfördes utifrån tidigare observationer i närheten, men inga fynd kunde konstateras inom planområdet. I diken inom och i planområdets närhet har småspigg noterats, vilket medför att större vattensalamander sannolikt inte finns i dessa vatten, då den normalt inte nyttjar vatten med fisk.

Figur 9. Resultat från groddjursinventering. (Nyköpings kommun, 2026)

Via beställt artutdrag från SLU Artdatabanken återfanns skyddsklassade fynd av arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen. Samtliga fynd kan avföras eller behöver inte beaktas då det rör sig om gamla fynduppgifter eller arter som inte kan knytas specifikt till livsmiljöer inom inventeringsområdet (Calluna, 2026a).

Invasiva främmande arter

Vid Callunas fältinventering och i utsöket av artdata från SLU Artdatabanken hittades tre invasiva främmande arter inom inventeringsområdet. Dessa redovisas i Tabell 2.

Tabell 2. Redovisning av invasiva främmande arter som påträffades vid Callunas fältinventering (Calluna, 2026a). Förklaringar till tabellrubrikerna: EU-förteckning: invasiva främmande arter enligt förteckningen tillhörande Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014. Svensk förteckning: invasiva främmande arter som är föreslagna till en nationell svensk förteckning. Annan riskbedömning: främmande arter som av andra anledningar än en beslutad eller föreslagen förteckning har bedömts vara relevanta, som exempelvis en riskklassificerad art enligt SLU Artdatabankens *Risklista för främmande arter 2024* (SLU Artdatabanken, 2025).

Art	EU:s förteckning	Svensk förteckning	Annan riskbedömning	Information
Kanadensiskt gullris <i>Solidago canadensis</i>		X		SE - Mycket hög risk
Blomsterlupin <i>Lupinus polyphyllus</i>		X		SE - Mycket hög risk
Jättenattljus <i>Oenothera glazioviana</i>			X	HI - Hög risk

Skyddad natur

Biotopskyddsområden

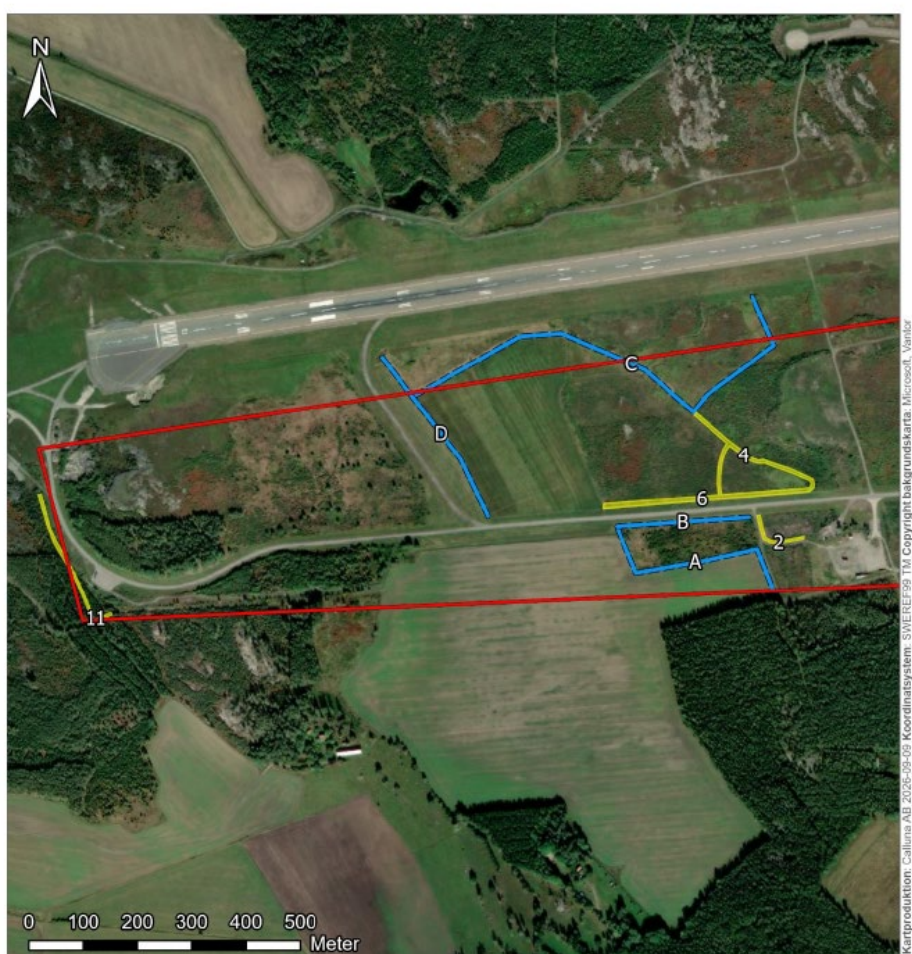
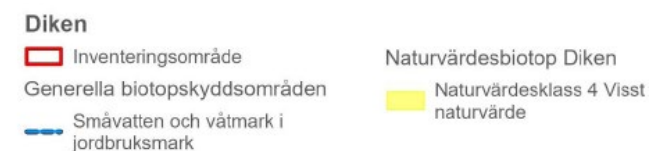
I inventeringsområdet avgränsades fyra områden till att preliminärt omfattas av generellt biotopskydd, se A,B, C, D i Figur 10 (Calluna, 2026b).

Biotopskyddsområdena utgörs av grävda diken mellan 0,5-6 meter breda, med syfte att avvattna åkermarken.

För att omfattas av generellt biotopskydd behöver områden särskilja sig från den allmänna miljön genom att vara särskilt skyddsvärda eller utgöra livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter. "Hotade" i sammanhanget syftar i normalfallet på arter med rödlisteklass VU (Sårbar), EN (Starkt hotad) eller CR (Akut hotad). För att en miljö ska vara "särskilt skyddsvärd" förväntas att den utgör livsmiljö eller har särskild funktion rent ekologiskt, till exempel

som ett särskilt viktigt område för någon art. Detaljerade krav återfinns i bilaga till förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252).

Tyréns bedömning är att inget område möter kraven för att omfattas av generellt biotopskydd.

Figur 10. Område som omfattas av det generella biotopskyddet, som kartlades vid Callunas fördjupade inventering (Calluna, 2026b).

Figur 11. Foto på dike ID A, fotograferat i mitten av maj 2025. (Calluna, 2026b)

ID A (Figur 11): Biotopen utgörs av ett småvatten och våtmark i jordbruksmark i form av ett öppet dike som är beläget i gränsen till åkermark med syfte att avvattna åkermarken. Fuktighetskrävande vegetation växte i diket och bland annat veketåg, älggräs, tuvtåtel och videbuskar observerades. Diket, som är cirka 0,5 meter brett och som var torrlagt vid fältbesöket, bedömdes ha lågt naturvärde, och därför inte ha sådana särskilda egenskaper som avses i 11 § 7:e kap miljöbalken.

Figur 12. Foto på dike ID B, fotograferat i mitten av maj 2025. (Calluna, 2026b)

ID B (Figur 12): Biotopen är belägen parallellt med vägen som löper från väst till öst genom inventeringsområdet. Diket är cirka en meter brett och innehöll vatten vid inventeringstillfället. Diket ligger enligt Jordbruksverkets blockdatabas intill åkermark. Diket är även avgränsat som naturvärdesbiotop 5 med visst naturvärde. Då området endast bedöms till visst naturvärde bedöms inte heller ha sådana särskilda egenskaper som avses i 11 § 7:e kap miljöbalken.

Figur 13. Foto på dike ID C, fotograferat i mitten av maj 2025. (Calluna, 2026b)

ID C (Figur 13): Biotopen är ett cirka tre meter, relativt nytt, brett dike utan vegetation som till största del var torrlagt med små kvarvarande vattensamlingar vid inventeringstillfället. Diket ligger enligt Jordbruksverkets blockdatabas intill åkermark och är avgränsat till naturvärdesbiotop 7 och bedömd till visst naturvärde. Yngel av vanlig padda påträffades under inventeringen, men diket är nyligen grävt och bedöms som vanligt förekommande utan andra särskilda värden. Då området endast bedöms till visst naturvärde bedöms inte heller ha sådana särskilda egenskaper som avses i 11 § 7:e kap miljöbalken.

Figur 14. Foto på dike ID D, fotograferat i mitten av maj 2025. (Calluna, 2026b)

ID D (Figur 14): Biotopen är ett över fyra meter brett dike som var vattenfyllt vid inventeringstillfället. Diket ligger enligt Jordbruksverkets blockdatabas intill åkermark. Diket är även avgränsat som naturvärdesbiotop 8 och bedömd till visst naturvärde utan särskilda egenskaper i ett regionalt perspektiv. Då området endast bedöms till visst naturvärde bedöms inte heller ha sådana särskilda egenskaper som avses i 11 § 7:e kap miljöbalken.

Övriga skyddsformer

Inventeringsområdet omfattar inte någon skyddad natur i övrigt.

Väster om det föreslagna planområdet finns ett mindre ej namngivet vattendrag som enligt tidigare lagstiftning omfattades av generellt strandskydd (Länsstyrelsen Södermanlands län, 2025b). Med de förändrade strandskyddsreglerna som trädde i kraft 2025-07-01 har dock kommunen bedömt att strandskydd inte längre råder för det aktuella vattendraget.

Sammantagen värdebedömning

Med undantag för betesmarken i östra delen av planområdet (Objekt 1 i Figur 7) samt två mindre områden i väster (Objekt 9, samt 10 i Figur 7) bedöms planområdet ha låga naturvärden. Större delen uppnår inte naturvärdesklass 4 (visst naturvärde). Naturvärdesklass 4 representerar förenklat uttryck vardaglig natur utan inslag av ovanliga eller rödlistade arter.

5.1.3 Konsekvenser av planförslaget

Påverkan naturvärden

Planförslaget möjliggör omfattande exploatering vilket kommer att medföra en större förändring av landskapet. Endast mycket små delar av planområdet undantas. Två naturvärdesobjekt av betydelse (Objekt 1 och 9, Figur 7) berörs delvis av planområdet, där de delar av objekten som ligger inom planområdet bedöms försvinna. Denna förlust av naturvärden bedöms som negativ, men då området i sin helhet utgörs av inga/låga naturvärden bedöms planens konsekvenser totalt sett till små negativa.

Påverkan skyddade och fridlysta arter

Planen påverkar den fridlysta orkidén nattviol (*Plantanthera bifolia*), mattlummer (*Lycopodium clavatum*) och liljekonvalj (*Convallaria majalis*) som är fridlysta enligt 9 § artskyddsförordningen. Planen förändrar också områdets funktion som rastplats och häckningsområde för fåglar som förekommer inom planområdet idag. Tyréns bedömning är dock att denna förändring inte väsentligt påverkar arterna och inte riskerar utlösa förbud enligt artskyddsförordningen.

Groddjur har noterats i diken utanför planområdet, men då dessa diken även sträcker sig in i planområdet förekommer groddjuren sannolikt även inom planområdet. Markarbeten som berör diken och dess omgivning behöver planeras utanför groddjurens lek- och fortplantningsperiod, och skyddsåtgärder kan behöva vidtas under ett framtida byggskede för att förhindra att djur förolyckas. Bedömningen från groddjursinventeringen är att förlust av dessa diken inte kommer ha någon påverkan på arternas möjlighet att bibehålla livskraftiga populationer i området, då dessa lokaler är av låg kvalitet och andra bättre fortplantningsmiljöer finns i närområdet. .

Nattviol, mattlummer och liljekonvalj är främst koncentrerade till naturvärdesobjekt 1 och antas vara spridda genom hela objektet. Nattviolen är även noterad kring naturvärdesobjekt 9 och även utanför planområdet i sydväst. Mattlummer och liljekonvalj är noterade i naturvärdesobjekt 1 och 9 men därtill mer allmänt spridda i hela planområdet.

Nattviolen är i rödlistan bedömd till LC (livskraftig) och är relativt allmän i större delen av landet. Den påverkan som sker på naturvärdesobjekt 1 och 9 där nattviolen förekommer spridd bedöms ge oväsentliga effekter på artens lokala förekomst.

Mattlummer och liljekonvalj är även de bedömda till LC (livskraftig). Dessa arter är än vanligare än nattviol, och påverkan på dessa bedöms likaså ge oväsentliga effekter på lokal förekomst.

Biotopskydd

Fyra diken har identifierats som generella biotopskydd under naturvärdesinventering. Diken i jordbruksmark omfattas av det generella biotopskyddet som utgångspunkt, men skyddet avser bara områden som därtill har särskilt värdefulla egenskaper. Då dessa diken är bedömda till att uppnå som mest vissa naturvärden så är Tyréns bedömning att inget av dikenna möter kravet om att vara särskilt värdefulla, och därför inte omfattas av det generella biotopskyddet.

5.1.4 Konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet medför viss negativ påverkan på naturvärdesobjekt 1 utifrån ett genomförande av Ostlänken. I övrigt bedöms inga förändringar ske gentemot nuläget. Konsekvenserna av nollalternativet bedöms till små negativa.

5.1.5 Åtgärder och fortsatt arbete

Ett verkställande av planen behöver genomföras med hänsyn till fåglars flytt- och häckningsperioder, för att inte riskera utlösa förbud enligt artskyddsförordningen.

Åtgärder som berör diken med kända groddjursförekomster behöver utföras utanför groddjurens lek- och fortplantningsperiod, och det kan finnas ett behov av att genomföra skyddsåtgärder för att förebygga att djur förolyckas om byggnation pågår över flera år.

5.2 Markmiljö och grundvatten

Detta avsnitt behandlar förekomsten och hantering av föroreningar i mark och grundvatten i detaljplaneområdet. Avsnittet utgår till stor del från rapporterna från de miljötekniska markundersökningar, som har tagits fram för detaljplanearbetet (Viken Miljökonsult, 2026a), (Viken Miljökonsult, 2026b).

5.2.1 Bedömningsgrunder

För utvärdering av halter i sediment samt yt- och grundvatten har följande riktvärden tillämpats för miljökvalitetsnormer och tröskelvärden. För PFAS i

grundvatten används främst Sverige geologiska instituts (SGI) preliminära riktvärden. Bedömning av miljö kvalitetsnormer görs enligt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter för ytvatten, som anger hur kemisk och ekologisk status ska klassificeras och vilka normer som gäller. Riktvärden och status för grundvatten utgår ifrån Sverige geologiska undersöknings (SGU) bedömningsgrunder.

För planområdet används riktvärden för markanvändningen "Mindre Känslig Markanvändning" (MKM), enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden för bedömning av förorenad mark eftersom markområdet projekteras för främst industriverksamhet. MKM innebär att markkvaliteten begränsar val av markanvändning till exempelvis kontor, industrier och vägar. Länsstyrelsen har i sitt yttrande från undersökningssamrådet också gjort bedömningen att området utgörs av ytor där massor med halter som uppfyller riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) kan användas.

Riskbedömningen följer Naturvårdsverkets metodik enligt publikation "Riskbedömning av förorenade områden, en vägledning från förenklad till fördjupad riskbedömning".

De fullständiga bedömningsgrunderna och tillhörande riktvärden redovisas i rapporten "Översiktlig miljöteknisk markundersökning" (Viken Miljökonsult, 2026b) samt "Kompletterande miljöteknisk markundersökning" (Viken Miljökonsult, 2026a)

5.2.2 Förutsättningar

Tidigare undersökningar

I länsstyrelsens EBH-databas "EBH-stödet" framgår att det inom och i anslutning till planområdet bedrivs och historiskt har bedrivits miljöfarlig verksamhet.

Figur 15. EBH-objekt inom och nära planområdet (Viken Miljökonsult, 2026b).

Den södra delen av planområdet omfattar ett område där det enligt Nyköpings kommuns översiktsplan är förhöjd risk för att grundvatten, ytvatten, mark, sediment, byggnader eller anläggningar är så förorenade att det kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa och/eller miljön (Nyköpings kommun, 2021). Trafikverket har i samband med undersökningar kopplade till Ostlänken tagit prov på massor från den avfallsdeponi som finns markerad i Figur 15. Massorna innehöll metallhalter överskridande MKM.

Tidigare utredningar redovisar ett flertal äldre brandövningsplatser/brandgropar men deras exakta lokaliseringar är något osäkert. En av de äldre brandövningsplatserna utanför planområdet sanerades 2024 och efter detta upprättades ett kontrollprogram för grund- och ytvatten i anslutning till platsen. Kraftigt förorenat grundvatten har påvisats i den sydliga delen av saneringsområdet efter tidpunkten för sanering.

Grundvattenströmningsriktningen inom aktuellt planområdet bedöms som osäker då olika utredningar indikerar varierande riktningar på grundvattnet. I större delen av det aktuella planområdet ser grundvattenströmningen ut att ske åt syd/sydväst (Viken Miljökonsult, 2026b).

Undersökningar inom planarbetet

Inom det aktuella planområdet har en översiktlig samt en kompletterande miljöteknisk markundersökning genomförts av Viken miljökonsult AB (Viken Miljökonsult, 2026b), (Viken Miljökonsult, 2026a). I den översiktliga undersökningen ingick provtagning av jord, grundvatten, asfalt, sediment och ytvatten.

Baserat på utförda miljötekniska markundersökningar bedöms planområdet generellt ha låga föroreningsnivåer och den historiska belastningen av förorenande ämnen bedöms ha varit låg i området. Det förekommer dock ett par avvikande områden med förhöjda halter vid den före detta avfallsdeponin, den nuvarande brandövningsplatsen (se Figur 15) samt en uppställningsplats i sydvästra delen av planområdet. Kompletterande miljöteknisk markundersökning har utförts av dessa platser (Viken Miljökonsult, 2026a). Den kompletterande undersökningen syftade till att avgränsa området för avfallsdeponin, samt kartlägga PFAS-förekomst i grundvattnet inom brandövningsplatsen och uppställningsplats, för att planera för mass- och länsvattenhantering i dessa delområden.

Figur 16. Ungefärlig markering av läge för uppställningsplats (till vänster), nuvarande brandövningsplats (mitten) samt avfallsdeponi (till höger).

Analysresultat i jord

I anslutning till avfallsdeponin har flertalet metaller (barium, bly, kadmium, koppar och zink) uppmätts i nivåer över MKM. Materialet har huvudsakligen bestått av fyllnadsmassor. Inga halter över MKM gällande PFAS-ämnen, PCB, PAH samt petroleumämnen har påträffats i analyserade jordprov inom planområdet.

Jordprov i anslutning till uppställningsplatsen påvisar halter av PFAS i samtliga prov, med halter understigande MKM. Materialet har bestått av fyllnadsmassor.

Analysresultat i grundvatten

I den översiktliga markundersökningen analyserades åtta grundvattenprover och i den kompletterande undersökningen analyserades

grundvattenprover från ytterligare 14 grundvattenrör som då huvudsakligen installerades vid brandövningsplatsen.

I ett prov strax öster om nuvarande brandövningsplats, i anslutning till gamla avfallsdeponin, uppmättes metallhalt i klass 5 enligt SGU:s bedömningsgrunder gällande grundvatten, vilket även överskrider vattenmyndighetens riktvärde för miljökvalitetsnormer avseende grundvatten.

Halter av PFOS överstiger SGI:s preliminära riktvärde för grundvatten i två provpunkter inom den nuvarande brandövningsplatsen. I samma punkter har även höga halter av PFAS11 uppmätts och därmed överstiger även vattenmyndigheternas riktvärde för miljökvalitetsnormer såväl som SGI:s preliminära riktvärde avseende PFAS7.

I den kompletterande markundersökningen uppmättes kraftigt förhöjda halter av PFAS kring brandövningsplatsen. Högst halter tycks förekomma i den sydvästra delen av brandövningsplatsen med avtagande halter norrut. Österut indikeras avtagande halter men västerut och söderut är inte förekomsten avgränsad. Påvisade PFAS-halter indikerar att det förekommer en föroreningskälla på platsen.

Grundvattenprov i anslutning till uppställningsplatsen påvisar måttligt förhöjd halt PFAS11 (160 ng/l) jämfört med miljökvalitetsnorm (90 ng/l). PFAS-haltiga produkter har sannolikt hanterats på uppställningsplatsen. Eftersom platsen ligger nära Högåsens vattenskyddsområde bedöms det finnas en risk för negativ påverkan på vattenskyddsområdet.

För petroleumämnen och PAH påvisar samtliga prover understigande riktvärden.

Analysresultat i ytvatten

Det ytvattenprovet som uttogs och analyserades från diket har jämförts mot havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten. Dessa miljökvalitetsnormer är inte anpassade efter diken, men används i brist på andra riktvärden. Uppmätta halter av både PFOS och PFAS11 överstiger miljökvalitetsnormer. Halterna härrör troligtvis från den gamla brandövningsplatsen som låg sydöst om planområdet och det är sannolikt att spridningen fortsatt pågår.

Övrigt

Gällande analysresultat i asfalt och sediment visar resultatet inte på höga halter eller halter över MKM av något undersökt ämne.

Jordarterna inom planområdet utgörs huvudsakligen av glacial silt. I den östra delen förekommer även postglacial finsand och fyllmaterial, medan den västra delen domineras av sandig morän samt mindre områden med berg i dagen (Viken Miljökonsult, 2026b) (Starkstad, 2026).

Figur 17. Urklipp från jordartskarta, hämtat från SGU. Med ungefärlig planområdesgräns streckad i svarta linjer (Starkstad, 2026)

Grundvattennivån inom planområdet har uppmätts till mellan 0,3 och 4,6 meter under markytan. De flesta mätpunkter visar nivåer omkring 2-4 meter, medan den grundaste nivån uppmättes vid en punkt. Mätningarna har utförts under en begränsad tidsperiod och fluktuerar med årstid och nederbördsmängd.

Planområdet berör grundvattenmagasinet Skavstafältet (Pormagasin Skavstafältet, SGU magasinidentitet 230700162, EU-kod SE651923-156431). Magasinet består av kvartära älvsediment och utgör en porakvifer som delvis är belägen under Skavsta flygplats. Enligt SGU:s uppgifter bedöms magasinet sakna förutsättningar för konstgjord infiltration. Grundvattenförekomsten har god kvantitativ status, men det finns en risk att god kemisk status inte kan upprätthållas långsiktigt. Risker är främst kopplade till påverkan från förorenade områden och urban markanvändning, särskilt flygplatsverksamheten.

5.2.3 Konsekvenser av planförslaget

Viken har genomfört en riskbedömning av planområdet med syftet att bedöma om området kan bebyggas enligt förslag till detaljplan utan att oacceptabla miljö- och hälsorisker uppstår nu eller i framtiden. I riskbedömningen används de bedömningsgrunder som redovisas i avsnitt 5.2.1.

Baserat på utförda undersökningar bedöms området generellt ha låga föroreningsnivåer och den historiska belastningen av förorenande ämnen bedöms ha varit låg i området. Vikens bedömning är därmed att

planområdet generellt är lämpligt för ändamålet enligt ny detaljplan, men det förekommer ett par avvikande delområden som sannolikt kräver åtgärder för att inte planerad verksamhet ska riskera att medföra spridning av föroreningar.

Planförslaget inkluderar planbestämmelse (a₃) för sydvästra delen av planområdet att startbesked inte får ges för åtgärder som kräver startbesked förrän grundvattenföroreningar avhjälppts eller skydds- och säkerhetsåtgärder vidtagits. För sydöstra delen anger planbestämmelse (a₄) att startbesked inte får ges för åtgärder som kräver startbesked förrän markföroreningar avhjälppts eller skydds- och säkerhetsåtgärder vidtagits. För området vid befintlig brandövningsplats inkluderar planbestämmelsen (a₂) att startbesked inte får ges för åtgärder som kräver startbesked förrän markföroreningar respektive grundvattenföroreningar avhjälppts eller skydds- och säkerhetsåtgärder vidtagits.

Eftersom enbart en yttlig sanering har utförts inom planerat byggområde för Ostlänken utan avgränsning av föroreningsutbredningen på djupet kan man förvänta sig att det förekommer en kvarlämnad restförorening med PFAS som fortsättningsvis kommer att spridas i omgivningen.

Om inga ytterligare åtgärder utförs på den gamla brandövningsplatsen är Vikens bedömning att man kan förvänta sig fortsatt förhöjd PFAS-förekomst i dikesvattnet som passerar genom planområdet, oavsett planförslag eller inte. Länsstyrelsen som tillståndsmyndighet har ansvar för att se till att uppsatta mål för saneringen av den gamla brandövningsplatsen uppfylls. Detta kommer sannolikt att utvärderas efter att kontrollprogrammet är avslutat och rapporterat. Statusen på den gamla brandövningsplatsen eller det aktuella diket bedöms av Viken dock inte utgöra ett hinder för utvecklingen av det planerade planområdet.

Planförslaget bedöms medföra positiva effekter då föroreningsförekomst undersöks i detalj, volymen förorenade massor minskar genom borttransport från området, samt att spridning via grundvattnet begränsas genom minskad infiltration vid bebyggelse och anläggning av hårdgjorda ytor. Utveckling av området enligt planförslaget bedöms medföra att relevanta saneringsåtgärder genomförs i takt med utbyggnad.

Föroreningsförekomsterna härrör från tidigare verksamheter inom området och planförslaget bedöms inte förvärra föroreningssituationen utan tvärtom minska mängden förorening inom planområdet i samband med schaktning och borttransport av förorenade massor. Förorening inom grundvattenzonen och i grundvatten i mark kommer dock troligen inte kunna saneras bort i sin helhet. Planförslaget bör därför ta hänsyn till att

inte förhindra framtida saneringsåtgärder såsom anläggning av pumpbrunnar och dräneringsledningar, reningsanläggningar för grundvatten, att behandla jorden med ämnen som gör föroreningarna mindre rörliga, eller liknande. Dessa typer av åtgärder kan bli aktuella inom område för föroreningskälla eller i direkt anslutning nedströms denna. Inom planområdet bedöms sådana åtgärder kunna bli aktuella inom det uppskattade förorenade området vid den nuvarande brandövningsplatsen.

För området inkluderar planförslaget planbestämmelse (a2), att startbesked inte får ges för åtgärder som kräver startbesked förrän markföroreningar respektive grundvattenföroreningar avhjälpts eller skydds- och säkerhetsåtgärder vidtagits. Hårdgjorda ytor med anslutande dagvattenuppsamling kan undantas från en sådan restriktion då hårdgjorda ytor medför minskad infiltration och minskad potentiell föroreningstransport via grundvattnet. Infiltrationsytor för dagvatten bör inte heller anläggas inom platsen.

Grundvattennivåerna varierar inom planområdet och de stora variationerna tyder på att flera olika grundvattenmagasin kan förekomma inom området. Detta kan påverka grundläggning och avvattning och bör beaktas i den fortsatta projekteringen. Med hänsyn till grundvattenmagasinets genomsläppliga jordarter, den relativt tunna omättade zonen och närheten till Skavsta flygplats bedöms grundvattenförekomsten vara känslig för föroreningspåverkan. Infiltration av dagvatten inom de delar av planområdet som överlappar grundvattenmagasinet bör därför begränsas och hanteras med särskild försiktighet. Dagvatten från hårdgjorda ytor bör i första hand fördröjas, renas och avrinna åt annat håll än primär infiltration i mark. Direkt infiltration till grundvattenmagasinet bör undvikas för att minimera risken för spridning av föroreningar och negativ påverkan på grundvattenförekomsten. Det område där infiltration bör undvikas redovisas i Figur 18.

Figur 18. Område inom planområdet där infiltration i mark bör undvikas markerad med färg (Starkstad, 2026)

Sammantaget bedöms planförslaget medföra positiva konsekvenser med avseende på förorenad mark och grundvatten.

Beräkningar av hur koncentrationen av föroreningar i dagvatten förväntas förändras i planförslaget med och utan rening beskrivs i vattenkapitlet 5.3.3.

5.2.4 Konsekvenser av nollalternativet

För nollalternativet antas att de kända och potentiella markföroreningarna som identifierats inom planområdet kvarstår, med risk för spridning i miljön.

Eftersom enbart en yttlig sanering har utförts inom planerat byggområde för Ostlänken, utan avgränsning av föroreningsutbredningen på djupet, kan man förvänta sig att det förekommer en kvarlämnad restförorening med PFAS som fortsättningsvis kommer att spridas i omgivningen.

Om inga ytterligare åtgärder utförs på den gamla brandövningsplatsen bedöms förhöjd PFAS-förekomst i dikesvattnet som passerar genom planområdet att kvarstå, oavsett planförslag eller ej.

5.2.5 Åtgärder och fortsatt arbete

I samband med att detaljplanen vunnit laga kraft rekommenderas att en förtätande provtagning utförs för att klassificera massor över hela planområdet som underlag för masshantering. Detta kan med fördel utföras i ett senare skede närmare byggstart. I samband med detta rekommenderas även att en något tätare provtagning utförs av uppfyllda massor med okänt ursprung i området norr om den före detta deponin (Viken Miljökonsult, 2026b).

Den geotekniska utredningen visar att grundvattenbortledning kan vara nödvändig vid schaktarbeten. Om grundvattenbortledning krävs, exempelvis för att hålla schakter torra, kan detta innebära krav på tillstånd för vattenverksamhet. Länshållningsvattnet bör provtas för PFAS för att säkerställa korrekt omhändertagande, särskilt i närheten av områden där förhöjda halter av PFAS har påträffats i planområdet.

Vid återanvändning av schaktmassor bör provtagning utföras i planområdet där föroreningar i jord påträffats för att bedöma massornas kvalitet. Detta för att säkerställa att massorna hanteras enligt gällande regler för masshantering och för att undvika spridning av föroreningar.

5.3 Ytvatten

I detta avsnitt behandlas planförslagets påverkan på vattenmiljö med avseende på ytvattenkvalitet.

Dagvatten avser det vatten som rinner av från markytan, byggnader och andra ytor vid nederbörd. Detta vatten samlas upp i avloppssystem, diken eller naturliga vattendrag och kan innehålla föroreningar från vägar, tak och andra ytor. Hanteringen av dagvatten är avgörande för att minska risken för översvämningar, skydda vattenkvaliteten och bevara ekosystemens hälsa.

I planarbetet har en dagvattenutredning tagits fram (Starkstad, 2026) vilken har utgått från följande antaganden:

- 10 mm våtvolum fördröjs och renas inom respektive fastighet.
- Planområdet förväntas hantera 20-års regn.
- Beräkning av skyfall utgår från ett 100-års regn.
- Anläggningar dimensioneras med utgångspunkt från P110 av Svenskt Vattens och med hänsyn till klimatförändringar och miljökvalitetsnormerna.
- Klimatfaktor 1,25 används för både dagvatten och skyfall.
- Dagvattensystemet har utformats så att utgående flöden inte ska försämra förhållandena för det nedströms liggande markavvattningsföretaget Fjällskär-Vallmyra.
- För att inte försämra flödesförhållandena nedströms tillämpas ett stegrande utloppsflöde. Vid mindre regn begränsas utflödet till cirka 43 l/s (cirka 0,6 l/s, ha). Vid större regn tillåts utflödet öka upp till maximalt cirka 330 l/s (cirka 5 l/s, ha)
- Utredningen analyserar även påverkan på flygplatsområdet vid ett 200-årsregn.

5.3.1 Bedömningsgrunder

Miljökvalitetsnormerna för vatten enligt 5 kapitel miljöbalken, är ett rättsligt verktyg som ställer krav på vattnets kvalitet efter en viss tidpunkt. Syftet med normerna är att säkra Sveriges vattenkvalitet.

Miljökvalitetsnormer för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvatten. En norm anger en lägsta tillåten nivå. Vattenförekomsten får alltså inte påverkas av en verksamhet på så sätt att kvaliteten blir sämre än den status som anges i normen. Huvudregeln är att alla vattenförekomster klassade med härkomst naturligt vatten ska uppnå det som inom vattenförvaltning kallas god status.

Nyköpings kommun har tagit fram en strategi för dagvatten och skyfall (2024-03-12). Strategin betonar vikten av rent vatten för att uppnå miljökvalitetsnormerna enligt EU:s ramdirektiv för vatten, och syftar till att reducera föroreningar, integrera hållbar dagvattenhantering i bebyggelsen samt anpassa åtgärderna till klimatförändringar och ökad risk för skyfall. De

antaganden och beräkningsunderlag som används i dagvattenutredningen överensstämmer med kommunens gällande strategi för dagvattenhantering och skyfall.

5.3.2 Förutsättningar

Planområdet ligger inom ett delavrinningsområde som mynnar ut i Kisängsfjärden nordväst om Skavsta. Ett mindre vattendrag rinner från planområdet till sjön som ingår i vattenförekomsten Långhalsen-Södra (VISS ID: WA81172707) vilken därmed är recipient för majoriteten av det dagvatten som rinner från planområdet. Öster om planområdet ligger vattenförekomsten Nyköpingsån (VISS ID: WA54398072).

Långhalsen-Södra

Långhalsen-Södra är en sjö med en area på 13 km². Ekologisk status i vattenförekomsten är Otillfredsställande med kvalitetskrav God ekologisk status år 2033. God status uppnås inte till följd av betydande påverkan från exempelvis reningsverk, enskilda avlopp och urban markanvändning, samt jordbruk. Fysisk påverkan inkluderar hydromorfologiska förändringar. De främsta orsakerna till statusavvikelsen är tekniska skäl, där det är omöjligt att nå god status tidigare på grund av vattenförekomstens återhämtning som tar tid.

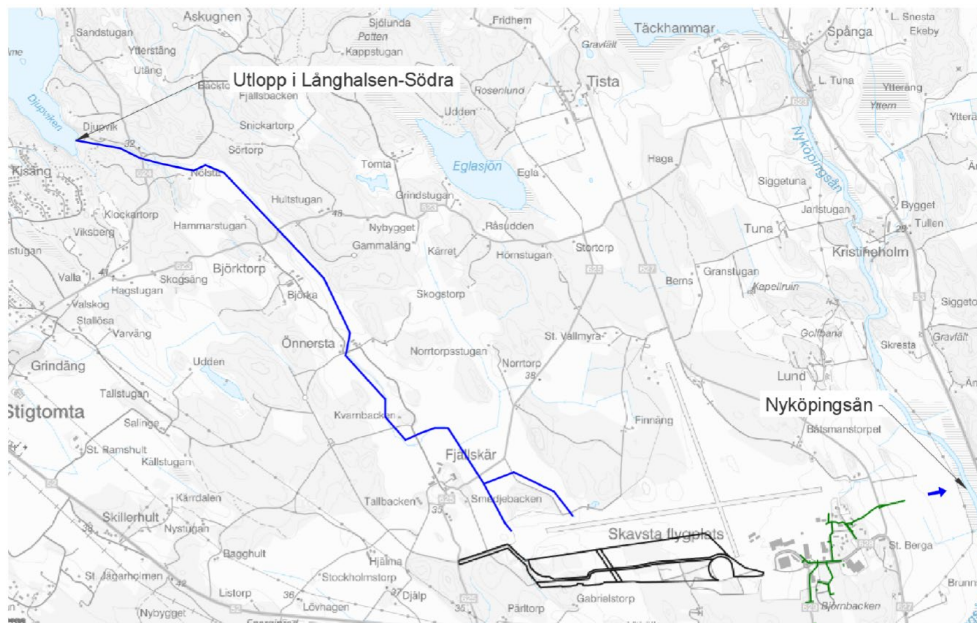
Kemisk status är Uppnår ej god med kvalitetskrav God kemisk status utan tidsfrist. Vattenförekomsten har inte uppnått god kemisk status på grund av överskridanden av gränsvärden för ämnen som bromerad difenyleter och kvicksilver där halterna överskrider gränsvärdet i samtliga undersökta ytvattenförekomster i Sverige. Undantag har beviljats för dessa ämnen med skälet omöjligt, och halterna får inte öka.

Nyköpingsån

Nyköpingsån är ett naturligt, 15 km långt vattendrag som mynnar i Östersjön. Ekologisk status i vattenförekomsten är Måttlig med kvalitetskrav God ekologisk status år 2033. God status uppnås inte till följd av hydromorfologisk påverkan från dammar, barriärer och slussar för vattenkraft, förändring av morfologiskt tillstånd, samt betydande påverkan på näringsämnen och påväxt-kiselalger från urban markanvändning, enskilda avlopp, reningsverk och jordbruk.

Kemisk status är Uppnår ej god med kvalitetskrav God kemisk status. Vattenförekomsten har inte uppnått god kemisk status på grund av överskridanden av gränsvärden för ämnen som bromerad difenyleter och kvicksilver där halterna överskrider gränsvärdet i samtliga undersökta

ytvattenförekomster i Sverige. Undantag har beviljats för dessa ämnen med skälet omöjligt, och halterna får inte öka.

Figur 19. Översikt över recipienter/vattenförekomster i relation till planområdet (Starkstad, 2026).

Inom planområdet finns grundvattenförekomsten Skavstafältet (VISS ID: WA94710065). Skavstafältet har God kemisk och kvantitativ status (VISS, 2026) men risk för att god kemisk status inte uppnås långsiktigt på grund av påverkan från förorenade områden och urban markanvändning (främst flygplatsverksamhet).

Planområdet ligger även strax norr om grundvattenförekomsten Larslundsmalmen-Nyköping (VISS ID: WA26972797 (VISS, 2026). Ett vattenskyddsområde med namn Högåsen överlappar delvis Larslundsmalmen-Nyköping och sträcker sig norrut närmare planområdet. Båda grundvattenförekomsterna är sand- och grusförekomster. Grundvattenförhållanden och miljöprovtagningar beskrivs i kapitel 5.2

Markanvändningen inom planområdet idag är grönyta och vägar, se Figur 20. Av totalt 72 hektar bedöms cirka 68 hektar vara grönområde och resterande är vägar. Reducerad area (den yta som vid regn bidrar till ytvavrinning) uppskattas till cirka 101 400 m².

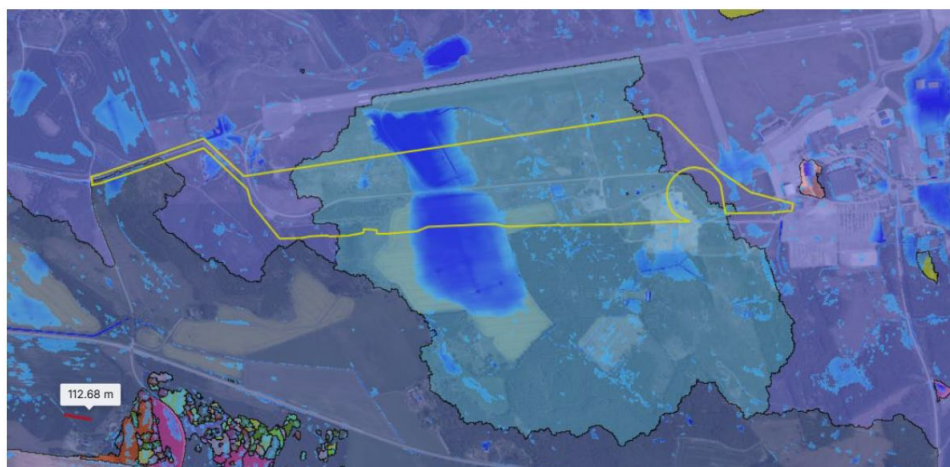

Figur 20. Befintlig markanvändning inom planområdet (Starkstad, 2026).

I planområdet finns flera diken. Majoriteten av planområdets dagvatten tillhör samma avrinningsområde, där vattnet rinner mot mitten av området längs en lågpunkt runt ett dike, se Figur 21. Diket är kopplat till en kulvert som leder under flygplatsen och vidare norrut. Mindre delar i väster och öster avrinner västerut/norrut respektive österut.

Närmsta dagvattenledning ligger cirka 400 meter öster om planområdet. Norr om planområdet finns ett inaktivt markavvattningsföretag, Fjällskär-Vallmyra, som tar emot huvuddelen av planområdets dagvatten via en kulvert under flygplatsen. Några uppgifter om dimensionerande flöde har inte kunnat identifieras för dikningsföretaget. Dagvattenutredningen utgår därför från ett antaget dimensionerande flöde om cirka 0,6 l/s, ha. På grund av förändringarna av området kan en framtida omprövning av markavvattningsföretaget bli aktuell.

Områdets area är cirka 720 000 m² och reducerad area i befintlig respektive planerad situation uppskattas till cirka 101 400 m² respektive cirka 551 000 m². Majoriteten (mer än 90 %) av området avrinner mot dikningsföretaget. För mindre regn än 2-årsregn bör det lägre flödesbegränsningen till markavvattningsföretaget ske vilket antas till 0,6 l/s, ha. För att inte orsaka en försämring av nuvarande flödesförhållanden bör dessa flödesförhållanden inte överskridas. Majoriteten av dagvattnet från området leds via kulverten under flygplatsen.

Figur 21. Tekniska avrinningsområden för planområdet. Majoriteten av planområdets dagvatten avleds mot planområdets mitt till diket och vidare norrut (Starkstad, 2026).

Flödet från planområdet leds genom kulverten tillsammans med flöde från delar av flygplatsen och ett större område i söder via ytlig avrinning över naturmark. Kulvertens innerdimension har antagits vara 900 mm och max kapacitet i kulverten antas till 1000 l/s. Planområdets del av avrinningsområdet motsvarar ca 30 % av arean och kan därmed antas till ca 330 l/s som högst.

Planområdet ligger inte inom verksamhetsområde för allmänt vatten och avlopp (VA). Det finns en anslutningspunkt som i princip samtliga verksamheter inom Skavstaområdet är anslutna till. Området försörjs via denna punkt av kommunalt VA. Det pågår arbete med att avgöra om planområdet ska ingå i kommunalt verksamhetsområde eller inte.

Anläggandet av Ostlänken innebär att det befintliga diket som idag leder dagvatten norrut in i planområdet kommer att påverkas. Diket transporterar vatten från områden söder om den planerade järnvägen, inklusive den gamla brandövningsplatsen där förhöjda halter av framförallt PFAS har påträffats (se avsnitt 5.2 Markmiljö). Det finns osäkerheter kring hur hantering av detta flöde ska utföras, i dagvattenutredning utreds alternativen: gemensam hantering i planområdets anläggningar eller separat kulvertering genom området.

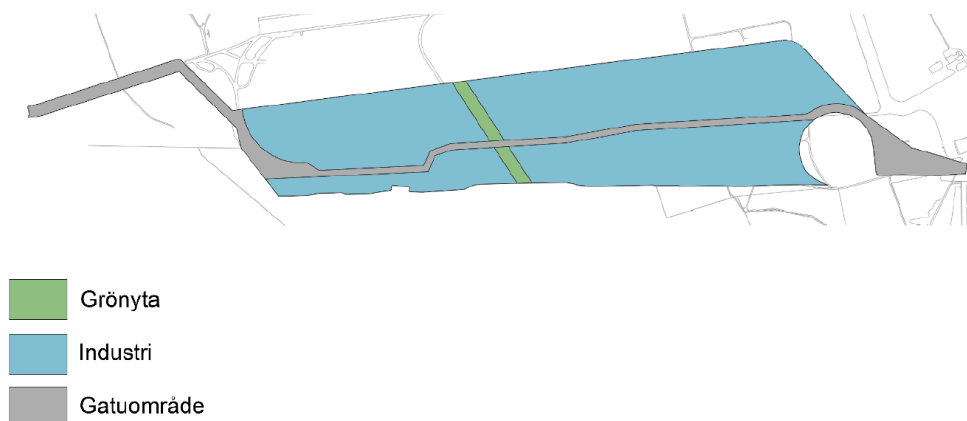
5.3.3 Konsekvenser av planförslaget

Konsekvensbedömningen som redovisas här utgår från förutsättningen att den föreslagna dagvattenhantering som redovisas i dagvattenutredningen genomförs.

Planerad markanvändning och förslag för dagvattenhantering

Den planerade markanvändningen innebär att planområdet kommer få en hög grad av hårdgjorda ytor. Eftersom detaljerad fördelning och placering av tak, parkeringar, körbanor och grönytor ännu inte är fastställda i detta skede, har schablonmässiga andelar använts i dagvattenutredningen, se Figur 22.

Reducerad area (den yta som vid regn bidrar till ytavrinning) ökar i planförslaget till cirka 551 000 m².

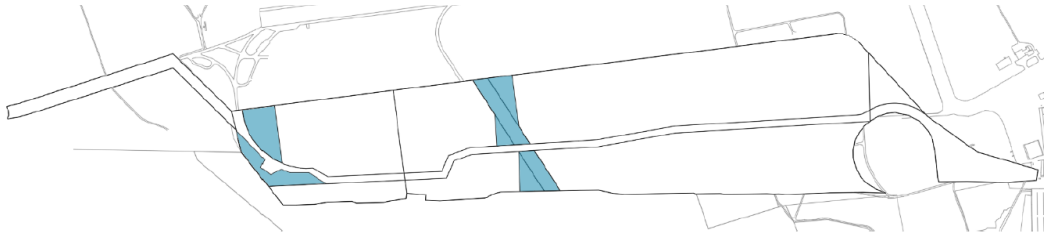

Figur 22. Planerad markanvändning inom planområdet (Starkstad, 2026).

Som utgångspunkt föreslår dagvattenutredningen att 10 mm våtvolymer (cirka 5 000 m³) fördröjs och renas inom respektive fastighet, i enlighet med kommunens dagvattenpolicy.

Därtill krävs volymer för fördröjning av dagvatten på allmän platsmark/gemensamma ytor samt ytterligare volym för fördröjning och hantering av skyfallsmängder innan dagvattnet släpps från planområdet. Detta innebär anläggande av cirka 27 500 m³ fördröjningsvolym på allmän platsmark för att hantera ett 20-årsregn. Volymen föreslås fördelas i torrdammar i områdets lågpunkter samt i svackdiken längs vägsträckor, se Figur 23. Ytterligare cirka 25 500 m³ skyfallsvolym krävs för att uppnå en total fördröjningsvolym om 53 000 m³, för att fördröja ett 100-årsregn inom området utan att riskera skada på bebyggelse.

Med föreslagen dagvattenhantering upprätthålls flödesförhållandena till markavvattningsföretaget Fjällskär-Vallmyra.

Figur 23. Uppskattade ytor inom planområdet som kan nyttjas till dagvattenhantering (blå ytor), (Starkstad, 2026).

Planförslagets intention, i enlighet med Nyköping kommuns strategi för dagvatten- och skyfall samt dagvattenutredningens rekommendationer, är att dagvattenhanteringen ska ske på kvartersmark och allmän plats.

Kvalitativ påverkan på ytvatten

Föroreningsberäkningen i dagvattenutredningen visar att utan de föreslagna dagvattenåtgärderna kommer föroreningsbelastningen från planområdet att öka för samtliga studerade ämnen.

Med de föreslagna reningsåtgärderna beräknas föroreningshalterna (årsmedelkoncentrationerna) för de flesta föroreningar att minska, se Tabell 3. I beräkningarna antas att 50 % av fastigheternas dagvatten renas.

Med föreslagna reningsåtgärder bedöms planförslaget enligt dagvattenutredningen inte medföra risk för försämring av möjligheterna att uppnå eller bibehålla miljö kvalitetsnormerna (MKN) i ytvattenförekomsterna Långhalsen-Södra och Nyköpingsån (Starkstad, 2026). Planförslagets intention är att följa dagvattenutredningens rekommendationer i fortsatt arbete men nu aktuellt planförslag saknar bestämmelser för hantering av dagvatten.

Tabell 3. Beräknad årsmedelkoncentration för nuläget samt planerad markanvändning, med och utan rening (Starkstad, 2026).

Ämne	Nuläge	Planerad markanvändning	Planerad markanvändning, efter rening
Fosfor (tot-P) [mg/l]	0,14	0,16	0,083
Kväve (tot-N) [mg/l]	1,3	1,8	1,3
Bly (Pb) [µg/l]	5,8	12	2,0
Koppar (tot-Cu) [µg/l]	12	30	13
Zink (tot-Zn) [µg/l]	26	150	50
Kadmium (Cd) [µg/l]	0,35	1,0	0,22
Krom (Cr) [µg/l]	6,4	8,2	2,6
Nickel (Ni) [µg/l]	3,6	9,8	3,2
Kvicksilver (Hg) [µg/l]	0,035	0,037	0,02
Suspenderade ämnen (SS) [mg/l]	48	58	15
Olja [mg/l]	0,44	1,2	0,26
Bens(a)pyren (BaP) [µg/l]	0,025	0,075	0,023
Polycykliska aromatiska kolväten (PAH16) [µg/l]	0,14	0,66	0,2

Med avseende på föroreningar är det i nuläget fosfor och kväve, bromerad difenyleter (PBDE) och kvicksilver som bidrar till att Långhalsen-Södra och Nyköpingsån inte når god ekologisk eller kemisk status. PBDE och kvicksilver överskrider i samtliga ytvattenförekomster i Sverige och därför finns undantag för framtida målet. Med föreslagen dagvattenlösning når två av ämnena en bättre situation (fosfor och kvicksilver) medan ingen förändring beräknas för kvävehalter.

Halterna av koppar, zink och PAH:er beräknas öka med planförslaget, vilket skulle kunna medföra negativ påverkan på möjligheterna att uppnå god kemisk status för recipienterna. Dessa ämnen är dock inte undersökta/klassade som problematiska ämnen för vattenförekomsterna.

Med de föreslagna reningsåtgärderna minskar årsmedelkoncentrationerna för de flesta föroreningar. Samtliga beräknade ämnen understiger riktvärdena efter föreslagen rening, vilket stärker bedömningen att planförslaget inte motverkar möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer för recipienterna.

Skyfall

Skyfallsvolymer föreslås hanteras utanför fastighetsmark genom lokala marksänkningar i anslutning till föreslagna områden för dagvattenhantering. Åtgärderna bedöms minska översvämningssrisken jämfört med nuvarande förutsättningar och säkerställa att planerad bebyggelse inte utsätts för skada vid ett 100-årsregn. Även vid ett 200-årsregn bedöms den planerad exploateringen inte försämra översvämningssituationen för flygplatsen, förutsatt att föreslagna fördröjnings- och skyfallsvolymer genomförs samt att framtida höjdsättning inte medför att betydande befintliga översvämningssvolymer byggs bort. Slutlig verifiering av översvämningssnivåer behöver fastställas i den fortsatta projekteringen (Starkstad, 2026).

Vattenskyddsområde

Mindre delar av planområdets dagvatten bedöms sannolikt ledas till vattenskyddsområdet idag via ytlig avrinning. Med planförslaget kommer dagvatten från planområdet att ledas norrut samt österut, och därmed inte påverka vattenskyddsområdet (Starkstad, 2026).

5.3.4 Konsekvenser av nollalternativet

I nollalternativet kvarstår nuvarande markanvändning inom planområdet. För ytvatten bedöms nollalternativet inte innebära några negativa effekter eller konsekvenser jämfört med nuläget.

5.3.5 Åtgärder och fortsatt arbete

Dagvattenutredningen (Starkstad, 2026) anger för dagvattenhantering inom fastigheter:

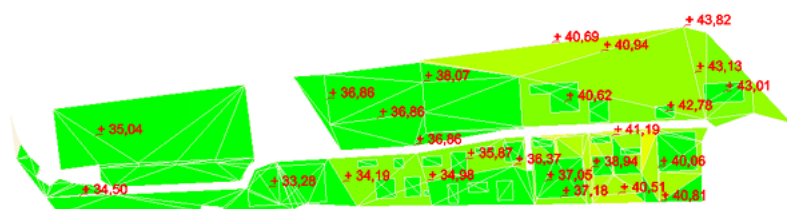
- Fördröjningsvolymen inom fastigheter kan, med föreslagen bebyggelse- och hårdhetsgrad, främst ske i form av underjordiska fördröjningsanläggningar. Anläggningarna bör ha en renande funktion som minst i form av sedimentation vilket kan bidra till ytterligare rening av planområdets dagvatten.
- I det fall grönytor tillkommer kan dessa utnyttjas till överdämningsytor / torrdammar, svackdiken eller regnbäddar. Underjordiska alternativ med sedimenteringsförmåga anläggs där ytliga inte är möjliga för att fördröja totalt 10 mm våtvolum. Större parkeringsplatser bör utrustas med oljeavskiljare.

Föroreningar från dagvattnet kan även minskas med medvetna materialval för byggnader genom att undvika material som har tungmetallageringar.

Med hänsyn till hydrogeologiska förutsättningar och skyddet av grundvattenmagasinet har dagvattenhanteringen utformats så att fördröjning och rening prioriteras framför infiltration inom delar av planområdet. Detta beskrivs närmare i 5.2 Markmiljö och grundvatten.

Övrigt

Bedömningarna i dagvattenutredningen baseras på ett preliminärt höjdsättningsförslag. Eftersom höjdsättningen kan komma att ändras i den fortsatta projekteringen finns en viss osäkerhet avseende den slutliga utformningen. Eventuella justeringar av marknivåer behöver dock säkerställa att dag- och skyfallsvatten fortsatt kan omhändertas i enlighet med utredningens förslag och att tillgängliga fördröjningsvolymerna bibehålls.

Figur 24. Preliminärt höjdsättningsförslag som ligger till grund för dagvattenutredningens bedömningar (Starkstad, 2026)

5.4 Risk

I detta avsnitt bedöms lämpligheten för planerad markanvändning kopplat till risker. Avsnittet utgår i stort från den riskutredning som tagits fram av Bricon för detaljplanearbetet (Bricon, 2026).

5.4.1 Bedömningsgrunder

Enligt plan- och bygglagen 2 kap 5 § (2010:900) ska hänsyn tas till människors hälsa och säkerhet samt risk för olyckor när lokalisering av bebyggelse och markanvändning planeras.

Länsstyrelsen i Södermanland har tagit fram en vägledning om hur man kan planera med hänsyn till risk för olyckor intill vägar och järnvägar med transport av farligt gods. I denna policy presenteras riktlinjer för lämplig markanvändning i närheten av transportled för farligt gods. Enligt denna policy bör riskutredningar göras vid bebyggelse inom ett avstånd på 150 meter från en farligt gods-led. I policyn anges även att det är viktigt att hänsyn tas till den lokala riskbilden i varje aktuellt område som studeras.

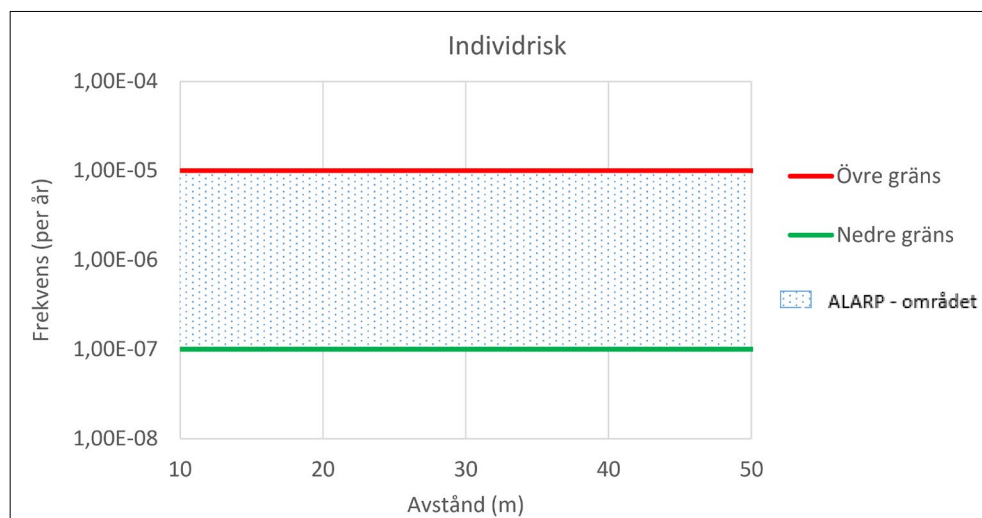
Individrisk

För att beskriva riskbilden för ett specifikt område används ofta riskmåttet individrisk, vilket används för att säkerställa att enskilda individer inte utsätts för oacceptabla risker. Individrisken beskriver den risk en enskild individ utsätter sig för genom att kontinuerligt befinna sig i ett definierat område, s.k. effektzon. En individrisk på exempelvis 10^{-6} /år innebär att sannolikheten för att en händelse resulterar i att en individ inom effektzonen omkommer är 10^{-6} per år (1 gång på en miljon år). Riskmåttet visar den ackumulerade frekvensen av alla olycksscenarioer vid ett visst avstånd från riskkällan. Individrisken är platsspecifik och tar inte hänsyn till hur många människor som kan utsättas för händelsen.

De riskkriterier som tillämpas baseras på Räddningsverkets (numera Myndigheten för civilt försvar) publikation *Värdering av risk* och redovisas nedan (Statens räddningsverk, 1997):

- Gräns för område där risker under vissa förutsättningar kan tolereras: 10^{-5} /år (motsvaras av övre gräns i Figur 25). Risker som placerar sig ovanför gränsen klassificeras som oacceptabelt höga och accepteras ej och kräver därmed åtgärder.
- Gräns för område där risker kan anses som små: 10^{-7} /år (motsvaras av nedre gräns i Figur 25).

Mellan dessa nivåer tillämpas ALARP-principen, d.v.s. att risken ska vara "As low as reasonably practicable", dvs. så låg som det är praktiskt och ekonomiskt rimligt. ALARP är en kategori av risker som kan accepteras om åtgärder till riskreduktion vidtas med hänsyn till kostnad och nytta för verksamheten. Risker som hamnar i den övre delen av ALARP-området nära området med oacceptabla risker accepteras endast om nyttan med exploateringen anses vara mycket stor och det inte är praktiskt möjligt att vidta ytterligare riskreducerande åtgärder. I den nedre delen av ALARP-området ställs inte samma krav på riskreduktion, men rimliga åtgärder till riskreduktion ska ändå beaktas. Figur 25 redovisar gränserna för individrisk. Vid beräkning av individrisk med avseende på transport av farligt gods på väg eller järnväg behöver olycksfrekvensen justeras eftersom riskkällan utgörs av en linje.

Figur 25. Acceptanskriterier för individrisk.

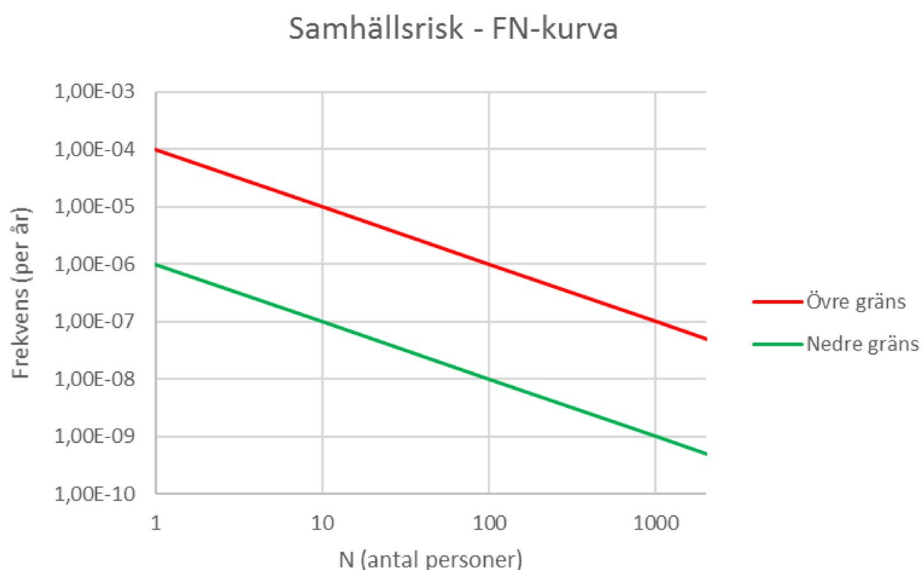
Samhällsrisk

För att komplettera individrisken och beskriva riskbilden mer utförligt kan även riskmättet samhällsrisk studeras, vilken tar hänsyn till antalet människor som utsätts för risken inom effektzonen (Statens räddningsverk, 1997). Till skillnad från individrisk tar måttet hänsyn till den befolkningssituation som råder i riskområdet. Samhällsrisk anger sannolikheten för ett visst antal omkomna personer inom ett område till följd av en oönskad händelse och presenteras ofta i form av en F/N-kurva. F/N-kurvan anger förhållandet mellan den ackumulerade frekvensen av en händelse eller händelsens sannolikhet (F) och antalet omkomna individer (N).

De riskkriterier som tillämpas för aktuell utredning baseras på publikation *Värdering av risk* och redovisas nedan (Statens räddningsverk, 1997):

- Gräns för område där risker under vissa förutsättningar kan tolereras: $F=10^{-4}$ /år för $N=1$
- Gräns för område där risker kan anses som små: $F=10^{-6}$ per år för $N=1$
- Gräns för område där risker under vissa förutsättningar kan tolereras: $F=10^{-7}$ /år för $N=1000$
- Gräns för område där risker kan anses som små: $F=10^{-9}$ per år för $N=1000$
- Lutning på FN-kurva: -1

Även mellan dessa nivåer tillämpas ALARP-principen. Gränser för samhällsrisk kan ses i Figur 26.

Figur 26. Acceptanskriterier för samhällsrisk.

Brandfarliga varor

Myndigheten för civilt försvar (MCF) har i föreskriften *MSBFS 2023:2 hantering av brandfarliga vätskor* angett minsta avstånd för placering av brandfarliga vätskor. Om avståndet mellan det som ska skyddas är längre än de minsta avstånd som anges i föreskriften anses hanteringen vara så pass säker att tillstånd för hanteringen kan beviljas.

Motsvarande minsta avstånd finns angett för hantering av brandfarlig gas i MCF:s föreskrift *MSBFS 2020:1 föreskrifter om hantering av brandfarlig gas och brandfarliga aerosoler*.

5.4.2 Förutsättningar

Enligt Nyköpings översiktsplan är Skavstas flygplats utpekad som ett område där riskfylld verksamhet bedrivs och hänsyn behöver tas för att förebygga och begränsa följder av olyckor. Planering vid Skavsta flygplats och dess närområde ska, enligt ställningstagande i översiktsplanen, ske i samråd med Sörmlandskustens räddningstjänst.

Öster om planområdet finns flera etablerade verksamheter. Det är verksamheter som hotell, biluthyrning, bussgarage och ett mindre museum. Där finns även en del industrier och inom flygplatsen finns underhållsverksamhet för flygplatsen.

Persontätheten i området är låg eftersom verksamheterna i området inte är personintensiva. Området kring planområdet är företrädesvis jordbruksmark och skogsmark.

Det planeras inga bostäder inom planområdet, och närmaste bostäder ligger cirka 190 meter bort. Enligt riskutredningen är detta ett avstånd där individrisken har planat ut och där i princip alla typer av markanvändning bedöms som lämpliga enligt länsstyrelsens riktlinjer. Då det dessutom endast rör sig om enstaka bostäder har de inte beaktats vidare i riskanalysen.

Riskbedömningen identifierade följande riskkällor i planområdets direkta närhet:

- Planerad järnväg (Ostlänken)
- Väg, transport av farligt gods (väg 629)
- Flygplats
- Industrier
- Planerad verksamhet för hantering av vätgas

Förutsättningarna för identifierade riskkällor beskrivs nedan.

Planerad järnväg

På Ostlänken kommer det enligt Järnvägsplanen enbart gå passagerartrafik, inga godstransporter, vilket innebär att det inte kommer passera något farligt gods på järnvägen. Risken för urspårning finns fortfarande och beaktas och ingår i riskbedömningen.

Ett nytt resecentrum samt servicevägar och arbetsytor har i riskbedömningen inte bedömts utgöra någon väsentlig risk och har därför inte ingått i bedömningen.

Väg 629 (Transporter av farligt gods)

Väg 629 ska få en ny dragning och kommer passera planområdet i det sydöstra hörnet. Statistiken för väg 629 har använts som grund för riskbedömningen, men ett högre värde används i analysen för att få en större säkerhetsmarginal i bedömningen.

Transporter av farligt gods på väg antas i Riskutredningen följa det nationella riksgenomsnittet från Trafikanalys mellan åren 2018–2024 för järnväg och 2018-2024 för väg. Med farligt gods avses ämnen och föremål som kan orsaka skada på miljö, hälsa, liv eller egendom under transport, som en direkt följd av deras kemiska och fysikaliska egenskaper, definieras som farligt gods.

I riskutredningen antas att hälften av dygnet är dagtid (12 timmar) och resten är natt (12 timmar) samt att transporterna av farligt gods är jämnt fördelade över hela dygnet under hela året. Vid konsekvensberäkningar

görs antagandet att 10 % av människorna befinner sig utomhus dagtid och 1 % befinner sig utomhus nattid, vilket överensstämmer RIKTSAM (Stenberg, 2007). Upp till 9 meter från vägen antas att 100 % av människorna är utomhus, då det inte förekommer någon bebyggelse på det avståndet.

Skavsta flygplats

Skavsta flygplats har ambitionen att utöka sin verksamhet. Med Ostlänken kommer det finnas nya möjligheter att ta sig till flygplatsen med ökad flygtrafik som följd. Flygplansolyckor är väldigt ovanliga, men kan ha allvarliga konsekvenser. För att minska risken för olyckor är flyget styrt av strikta säkerhetsprotokoll, avancerade system och omfattande träning av personalen i flygen och på flygplatserna. Trots detta finns det risker med flyget som inte helt går att eliminera.

Industrier

Av de industrier som har verksamhet i anslutning till planområdet så är det framför allt tre verksamheter som skulle kunna påverka riskbilden. Det är Skavsta Flygplats AB, AIR BP Nordic AB och SAAB AB. Alla dessa verksamheter hanterar brandfarlig och explosiv vara i den omfattning att det krävs tillstånd enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Vätgas

Det finns i nuläget inget tillstånd för hantering av vätgas.

5.4.3 Konsekvenser av planförslaget

De verksamheter som planeras i området ska bland annat vara kopplade till flygfrakt och flygindustri, samt liknande kompletterande verksamheter till flygplatsen. I planförslaget finns även utrymme för att bedriva annan verksamhet och industri samt möjlighet till tekniska anläggningar, kontor, centrumverksamhet, parkering m.m. I planområdet finns även möjlighet till en brandövningsplats för räddningstjänsten.

Planerad järnväg

Eftersom ingen farligt gods kommer att transporteras på Ostlänken är de huvudsakliga riskerna kopplat till järnvägen mekaniska skador vid till exempel en urspårning. Orsakerna till urspårning kan bero på många olika faktorer som tekniska fel på tåget, föremål på spåret, brister i spårunderhållet, skador på spåren eller extrema väderförhållanden. Vid beräkningar av dessa risker brukar risken avta drastiskt på större avstånd

än cirka 25 meter (längden på en tågagn) från spåret och enligt Trafikverket så anses den risken vara hanterad efter 30 meter. Planområdet ligger mer än 30 meter från den dragning som planeras för Ostlänken och risken kopplat till järnvägen anses därmed hanterad.

Vägtrafik

Den nya dragningen av väg 629 går precis i utkanten av planområdet. Eftersom transporter av farligt gods sker på de flesta vägar i riket så är det olyckor med dessa varor som blir dimensionerande och behöver utredas ytterligare. Risker kopplade till transporter med farligt gods ingår i den sammanvägda riskvärderingen för planförslaget (se avsnitt nedan). Riskanalysen utgår från ett scenario för trafikflödet år 2045 baserat på nuvarande trafikflöde enligt Trafikverkets nationella vägdatabas och en uppskattning baserat på Trafikverkets prognos 2045 (Trafikverket, 2024). Data avseende tung trafik med farligt gods är en uppskattning kopplat till det nationella genomsnittet. I beräkningen har dock andelen transporter av farligt gods av totaltrafiken lagts på en mycket högre nivå än medel för riket (2045). Det är för att ta hänsyn till att de kan ske många fler transporter av framförallt drivmedel till flygplatsen. Idag är planområdet relativt kuperat, särskilt i de västra delarna men i analysen antas dessa delar vara relativt plana i jämförelse med omgivningen vilket leder till en större säkerhetsmarginal i beräkningarna. Höjdskillnader kan stoppa gasmoln och utsläpp av brandfarlig vätska så att riskområdet blir mindre.

Den sammanvägda individrisken ligger under den lägre ALARP gränsen (d.v.s. att risken ska vara "As low as reasonably practicable") vilket indikerar att riskerna beräknas bli låga för planområdet. Även samhällsrisken för området ligger lågt. Både individrisken och samhällsrisken är lägre än inom det område då åtgärder bör övervägas. Beräknade risknivåer baseras på att de flesta personer befinner sig inomhus och inte är direkt exponerade för samtliga olycksscenarioer. Beräkning av riskavstånd har baserats på kritiska gränsvärden för människor. Det innebär att byggnaden i sig kan fungera som ett skydd, och exempelvis reducera risken för exponering av strålning eller fördröja tiden till exponering av giftiga ämnen. Det enda scenario där det kan vara en nackdel att personerna befinner sig inomhus är vid detonation av explosiva ämnen där tryckvågen kan skada byggnaden så att den rasar. Personer som befinner sig utomhus skulle i så fall kanske klara sig bättre.

För att personer ska vara säkrare inomhus så förutsätter det även att utrymning av byggnaden kan ske till säker plats utan att människor utsätts för kritiska risknivåer om behov av utrymning finns. Är byggnaderna

uppförda enligt Boverkets byggregler så är dessa kriterier uppfyllda. I riskbedömningen rekommenderas att byggnaderna närmast väg 629, ska ha en utrymningsväg som vetter mynnar ut på motsatt sida från vägen. Detta är särskilt viktigt för de planerade centrum och hotellverksamheterna men även mindre verksamheter som servicebutiker och restauranger. Detta eftersom dessa oftast upptar en mindre del av byggnadens yta och ibland bara har en utrymningsväg. Förväntat antal farligt gods-olyckor har beräknats baserat på metoden enligt VTI rapport 387:3, Vägtransporter med farligt gods - Farligt gods i vägtrafikolyckor (Lindberg & Morén, 1994). Rekommendationen om utrymningsväg har fastställts i planförslaget som en planbestämmelse om att byggnader inom 40 meter från väg 629 ska ha en utrymningsväg som mynnar ut på motsatt sida från vägen.

Skavsta flygplats

De flesta olyckorna sker vid start och landning. Utifrån beräkningar gjorda på större flygplatser så som Arlanda blir de största riskerna vid flygplatsen där landningsbanorna börjar/slutar. För Skavsta flygplats innebär detta att riskområdet för flygolyckor ligger utanför planområdet och därför bedöms risken för flygolyckan inte påverka planområdet nämnvärt. I Figur 27 redovisas att riskområdet för flygolyckor ligger utanför planområdet. Det bedöms därför inte föreligga någon betydande risk för flygolyckor som påverkar planområdet.

Figur 27. Schematisk bedömning av område med förhöjd risk runt flygbanor (Bricon, 2026).

Industrier

De industrier som verkar i anslutning till planområdet hanterar flera kemikalier. Hanteringen av brandfarlig vara anses i riskutredningen medföra de största riskerna.

De ämnen som hanteras i industrierna och hur de förvaras bedöms ge upphov till följande riskscenarier:

- Utsläpp av brandfarlig vätska och antändning
- Utsläpp av brandfarlig gas eller brand i anslutning till gasflaskorna som ger risk för källsprängning
- Detonation i den explosiva varan
- Vätgashantering

All hantering av brandfarliga vara innebär ett riskmoment. Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) och dess tillämpningsföreskrifter har två primära syften. Dels att skydda den brandfarliga varan från omgivningen, dels att skydda omgivningen från den brandfarliga varan. För att uppnå detta ställer lagen primärt krav på brandtekniska avskiljningar eller att det finns tillräckligt med avstånd mellan de olika objekt som ska skyddas.

Den brandfarliga vätskan hanteras primärt i cisterner men även i lösa behållare. De hanteras både inomhus och utomhus. De primära riskerna med hanteringen är kopplade till oavsiktliga utsläpp som i sin tur antänds. Det längsta skyddsavståndet för brandfarlig vätska är 100 meter enligt MCF:s föreskrift MSBFS 2023:2. Planområdet ligger mer än 100 meter från närmaste hantering av brandfarlig vara och denna kommer därför inte att bidra med en ökad riskbild för planområdet.

Den brandfarliga gasen förvaras primärt i lösa behållare, dvs gasflaskor. Brand i och i anslutning till gasflaskor innehållande brandfarlig gas kan leda till kärlsprängning. Det är när trycket i gasflaskan blir så högt att kärlet spricker och släpper ut all brandfarlig gas samtidigt. Det leder till, förutom en gasexplosion, en risk för att flaska eller delar av flaskan kan spridas över ett långt avstånd med hög hastighet. De längsta skyddsavstånden som ska användas enligt schablon är 100 meter mot svårutrymda lokaler så som vårdboende, sjukhus, hotell eller liknande. I planförslaget möjliggörs hotellverksamhet i den södra delen av planområdet. Avståndet till berörda industrier överstiger 100 meter.

En av de största riskerna vid hantering av brandfarlig gas är så kallad kärlsprängning. För att det ska ske behöver gasflaskorna omges av en kraftig brand. Förvaringsföreskrifterna har som avsikt att förhindra att det sker men trots det är det flera incidenter per år. Det skyddsavstånd som brukar tillämpas för dessa händelser är 300 meter. Planområdet ligger mer än 300 meter från närmaste hantering av brandfarlig gas. Även om sannolikheten för kärlsprängningen är liten är skyddsavstånden därmed så stora att risken anses vara hanterad.

Den explosiva varan kan vid upphettning ge upphov till detonation. Hanteringen av explosiv vara sker inomhus i ett utrymme med ett visst brandmotstånd. Skulle en detonation mot förmodan ske bedöms effekterna troligen framför allt påverka bygganden som varan hanteras i. Skyddsavståndet för 50 kg explosiv vara i riskgrupp 1.4 är 15 meter vilket innebär att hanteringen inte kommer att påverka planområdet.

Vätgashantering

Då vätgashantering har bedömts kunna bli aktuellt inom planområdet har en riskbedömning även utförts för hantering av vätgas då vätgashantering har flera inneboende risker. Den planerade vätgashanteringen har bedömts utifrån generella termer och schablonmässiga hanteringar.

Precis som för brandfarlig gas i allmänhet är risken för kärlsprängning en av de allvarligaste riskerna. Till skillnad från många andra brandfarliga

gaser kan den inte tryckkondenseras, det vill säga att gasen blir till vätska när trycket blir tillräckligt högt. Därför lagras den ofta under högt tryck på samma sätt om andra lätta gaser, exempelvis biogas (metan). Vätgasen kan vid utsläpp och antändning leda till en jetflamma som kan skada omgivningen.

Rekommenderat skyddsavstånd beror på hantering och mängd. I riskutredningen har översiktliga beräkningar för att stämma av riskavstånden gjorts. Storskalig hantering av vätgas i cistern ger upphov till de längsta riskavstånden där både antändning av gasmoln och tryckvågor har analyserats. Med de beräkningar som har gjort vid andra vätgasanläggningar och det längsta rekommenderade förslaget till skyddsavstånd, görs i riskutredningen bedömningen att en vätgashantering inom planområdet är möjlig utan att den ökar riskbilden nämnvärt.

I riskutredningen bedöms det inte finnas några verksamheter som förväntas innebära några stora folksamlingar. Bedömningen i riskutredningen är därför att det finns tillräckliga avstånd inom området för att kunna uppföra en vätgasanläggning. Beroende på lokalisering av hotell, konferensanläggning eller centrumanläggning bedöms det dock i denna MKB föreligga vissa risker beroende på vätgasanläggningens lokalisering och utformning. Detta behöver utvärderas och riskbedömas vidare i en tillståndsprövning för eventuell vätgasverksamhet.

Risker i planområdet som kan påverka omgivningen

Av de verksamheter som planeras inom planområdet är det bara hanteringen av vätgas som i riskutredningen bedöms bidra med särskilda risker.

Övriga verksamheter som lager eller logistikcentra kan vid en omfattande brand påverka omgivningen genom att röken från branden sprider sig långt utanför planområdet. En sådan omfattande brand skulle troligen även påverka flygtrafiken så att flygplan får dirigeras om eller välja en annan landningsbana. Denna risk är inget som särskiljer sig från övriga byggnader i närheten av flygplatsen och de verksamheter som planeras bedöms inte vara mer riskfyllda än befintliga byggnader i anslutning till flygplatsen.

Risken för att hantering av vätgas skulle påverka flygplatsen bedöms i riskutredningen som liten. Avståndet från den planerade placeringen av industrin ligger mer än 100 meter från landningsbanorna. Förutsatt att skyddsanvisningarna i LBE och dess tillämpningsföreskrifter följs kommer sannolikheten för en olycka i vätgasanläggningen som kan påverka flygplatsen troligen vara lägre än att brand skulle uppstå i någon av de

andra verksamheterna i planområdet. Skyddsavstånden kan minskas med hjälp av skyddsåtgärder och andra åtgärden när verksamhetens utformning blir mer känd. En riskutredning bör krävas i samband med tillståndprocessen enligt LBE för anläggningen där skyddsavstånd och skyddsåtgärder kan utredas ytterligare.

Risker från området bedöms i riskutredningen inte heller påverka Ostlänken i någon nämnvärd omfattning.

Sammanvägd riskbedömning

Med utgångspunkt i den riskbedömning som gjorts för planområdet bedöms planförslaget innebära acceptabla risker utan att riskreducerande åtgärder behöver vidtas. Vätgashantering bedöms vara möjligt inom planområdet, dock bör en riskutredning tas fram i samband med tillståndprocessen för vätgasanläggningen när verksamhetens utformning är mer känd.

5.4.4 Konsekvenser av nollalternativet

I nollalternativet tillkommer inga byggnader eller verksamheter som bidrar till att fler människor vistas i planområdet eller kan orsaka risker för omgivningen. Den förväntade markanvändningen i planområdet bedöms inte bidra till några risker för olyckor. Risker kopplade till Ostlänkens anläggande bedöms och hanteras i Trafikverkets projekt.

5.4.5 Åtgärder och fortsatt arbete

I kommande skeden behöver behov av ytterligare riskutredningar bedömas för de specifika verksamheter som planeras i planområdet. Detta kan exempelvis göras i samband med eventuella tillståndsprövningar och bygglov.

5.5 Jordbruksmark (övrig miljöaspekt)

Jordbruksmark är en platsbunden resurs som kan ge livsmedel, foder och energi under mycket lång tid. Lanspråktagande av jordbruksmark ses som negativt då jordbruksmark inte går att återskapa på någon annan plats.

I avgränsningssamrådet bedömdes hushållning med jordbruksmark inte vara en betydande miljöaspekt för den strategiska miljöbedömningen av detaljplanen Skavsta västra. Effekterna på jordbruksmark beskrivs och bedöms övergripande som övrig miljöaspekt (ej betydande) i detta kapitel.

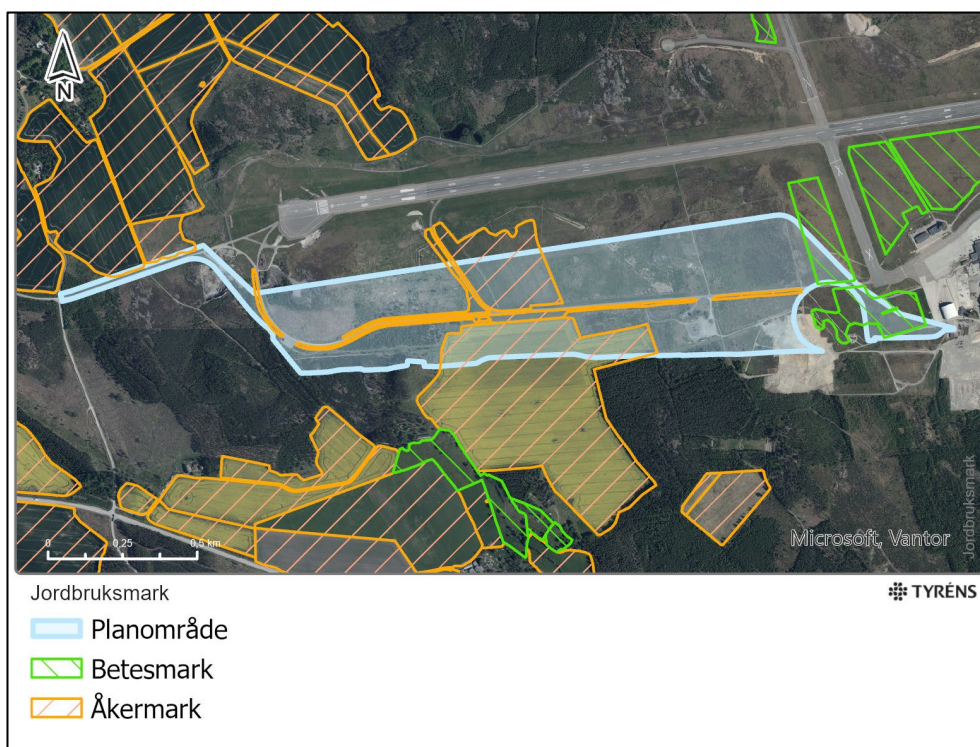
5.5.1 Bedömningsgrunder

Enligt 3 kap. 4 § MB får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för bebyggelse för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

5.5.2 Förutsättningar

Inom planområdet finns jordbruksmark. Enligt Lantbruksstyrelsens klassning av Sveriges åkermarker från 1970-talet ingår planområdet i ett område med jordbruksmark av hög klass (klass 5 på en 10-gradig skala) (Jordbruksverket, 2013).

I Jordbruksverkets blockdatabas finns nio jordbruksblock inom eller delvis inom planområdet, se Figur 28 (Jordbruksverket, 2024).

Figur 28. Jordbruksmark inom och i anslutning till planområdet.

Åtta jordbruksblock är belägna inom fastigheten Skavsta 8:13. Jordbruksmarken inom fastigheten hålls öppen men brukas inte som jordbruksmark. Fem av jordbruksblocken är smala, avlånga block längs med taxibanan och bedöms inte kunna användas för rationellt jordbruk. Norr om den befintliga taxibanan, finns ett 7 hektar stort jordbruksblock som hålls öppet men inte brukas som åkermark. I öst finns ytterligare två

block betesmark som är 4 hektar vardera och inte längre är stödberättigade enligt Jordbruksverkets blockdatabas. Med hänsyn till flygplatsens verksamhet bedöms inte någon del av jordbruksmarken inom fastigheten Skavsta 8:13 vara möjlig att bruka för livsmedelsproduktion så länge flygplatsen är i drift.

Söder om taxibanan finns ett nionde jordbruksblock som berörs av planområdet, inom fastigheten Girsta 2:5 (Jordbruksverket, 2024). Jordbruksmarken brukas aktivt som åkermark.

Planområdet är i kommunens översiktsplan utpekade för markanvändningen verksamhetsområde. Den brukade jordbruksmarken på fastigheten Girsta 2:5 och en del av den obrukade jordbruksmarken norr om denna omfattas dock av hänsynstagande för värdefull jordbruksmark (klass 3 på en 3-gradig skala där klass 1 är högst) i översiktsplanen. Enligt kommunens ställningstagande ska denna jordbruksmark endast ianspråktagas om behovet inte kan tillgodoses på annan mark. Huvudsakligen ska exploatering av sådan jordbruksmark tillgodose väsentliga samhällsintressen kombinerat med ett effektivt mark- och vattenutnyttjande. Undantag bör styras till svårbrukad och lågproduktiv jordbruksmark. Vid prövning ska befintliga och framtida värden samt motiv redovisas (Nyköpings kommun, 2021). Eftersom planen möjliggör verksamheter kopplat till flygplatsverksamhet bedöms lokaliseringen i direkt anslutning till landningsbanor och övrig flygverksamhet inom Skavsta flygplats vara en förutsättning för planerad verksamhet varav alternativ lokalisering inte bedömts möjlig enligt kommunen.

Även om inte all jordbruksmark inom planområdet brukas i nuläget kan den vara av värde ur ett beredskapsperspektiv vid en situation då all jordbruksmark i landet behöver användas. I ett normalläge bedöms dock markanvändningen inte vara lämplig för livsmedelsproduktion med hänsyn till flygplatsens verksamhet. Den sammantagna bedömningen är därför att jordbruksmarken inom planområdet inte bedöms vara brukningsvärd.

5.5.3 Konsekvenser av planförslaget

Den jordbruksmark som finns inom planområdet föreslås för annan markanvändning i planförslaget. Utvecklingen av området till verksamhetsområde är i linje med gällande översiktsplan.

Delar av jordbruksmarken i den södra delen av planområdet är i översiktsplanen klassad som värdefull och ska bara exploateras för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Vid anläggandet av Ostlänken kommer dock denna jordbruksmark styckas av från övrig

sammanhängande jordbruksmark. Den jordbruksmark som finns kvar bedöms inte längre kunna brukas på ett rationellt sätt och bedöms inte längre vara lika värdefull. Vid planförslagets genomförande kommer jordbruksmarken norr om Ostlänken att hårdgöras och ianspråk tas för annan markanvändning vilket bedöms innebära negativa effekter för hushållning med jordbruksmark. Eftersom värdet av den berörda jordbruksmarken minskar på grund av Ostlänken bedöms dock konsekvenserna för hushållning med jordbruksmark som små negativa.

För jordbruksmarken inom fastigheten Skavsta 8:13 bedöms ett genomförande av planförslaget inte medföra någon negativ effekt på för livsmedelsproduktion då jordbruksmarken inte brukas i nuläget. Att bruka jordbruksmarken bedöms inte heller vara lämpligt på grund av flygplatsens verksamhet.

Att jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse och hårdgjorda ytor är generellt negativt eftersom jordbruksmark är en långsiktigt viktig och icke förnybar resurs. Vid genomförande av planförslaget försvinner möjligheten att ta jordbruksmarken inom planområdet i bruk i händelse av kris eller krig. Jordbruksmarken utgörs dock av förhållandevis små sammanhängande ytor som kommer att avgränsas av både flygplatsen och Ostlänken.

Sammantaget bedöms ett genomförande av planförslaget medföra små negativa konsekvenser.

5.5.4 Konsekvenser av nollalternativet

Den jordbruksmark som idag brukas, på fastigheten Girsta 2:5, delvis inom den södra delen av planområdet kommer att styckas av vid anläggandet av Ostlänken. Jordbruksmarken kommer att ligga avskild från övrig sammanhängande jordbruksmark och bedöms därför inte kunna brukas på ett rationellt sätt.

Övriga jordbruksblock inom planområdet brukas inte som jordbruksmark idag och förväntas inte heller göra det i nollalternativet eftersom det inte bedöms vara lämpligt så länge flygplatsen är i drift.

I händelse av samhällskris eller krig är kan möjligheten att bruka jordbruksmarken för livsmedelsproduktion värderas annorlunda. Vid beslut om att bruka marken behöver det dock beaktas att Skavsta flygplats är en beredskapsflygplats vilket skulle kunna stå i konflikt med möjligheten att bruka jordbruksmarken.

6 Samlad bedömning

6.1 Miljökonsekvenser

Naturmiljö

Planförslaget möjliggör en omfattande exploatering av planområdet, vilket leder till att befintliga naturmiljöer tas i anspråk och att landskapet förändras. Delar av två värdefulla naturvärdesobjekt bedöms försvinna. Detta medför negativa effekter genom förlust av livsmiljöer och biologisk mångfald på lokal nivå. Eftersom planområdet i sin helhet utgörs av natur med låga eller inga identifierade naturvärden, bedöms planens konsekvenser för naturvärden totalt sett innebära små negativa konsekvenser. Planförslaget bedöms medföra förändringar för vissa fridlysta arter som i stort bedöms medföra oväsentliga effekter, och därmed inte riskera att förbud enligt artskyddet utlöser vid ett senare byggskede.

Nollalternativet medför viss negativ påverkan på höga naturvärden till följd av Ostlänken och bedöms därför medföra små negativa konsekvenser.

Markmiljö och grundvatten

Planområdet bedöms generellt vara lämpligt för ändamålet enligt planförslaget, men det förekommer ett par avvikande delområden som sannolikt kräver åtgärder för att inte planerad verksamhet ska riskera att medföra spridning av föroreningar.

Planförslaget bedöms medföra positiva effekter då föroreningsförekomst undersöks i detalj, volymen förorenade massor minskar genom borttransport från området, samt att spridning via grundvattnet begränsas genom minskad infiltration vid bebyggelse och anläggning av hårdgjorda ytor. Utveckling av området enligt planförslaget bedöms medföra att relevanta saneringsåtgärder genomförs i takt med utbyggnad. Sammantaget bedöms planförslaget medföra positiva konsekvenser med avseende på förorenad mark och grundvatten.

Med nollalternativet antas att de kända och potentiella markföroreningarna som identifierats inom planområdet kvarstår, med risk för spridning i miljön.

Ytvatten

Den planerade markanvändningen innebär att planområdet kommer få en hög grad av hårdgjorda ytor. Förutsatt att föreslagna åtgärder för fördröjning och rening vidtas bedöms riktlinjer från kommunens strategi för

dagvatten kunna uppnås. Beräkningarna i dagvattenutredningen visar att föroreningshalterna i dagvattnet ökar med den planerade byggnationen, men det finns föreslagna reningsåtgärder som medför att halterna minskar. Förutsatt att rekommenderade reningsåtgärder anläggs bedöms planen inte försämra vattenkvaliteten i recipienterna Långhalsen-Södra eller Nyköpingsån, och inte motverka möjligheten att nå miljökvalitetsnormer.

I nollalternativet kvarstår nuvarande markanvändning inom planområdet. För ytvatten bedöms nollalternativet inte innebära några negativa effekter eller konsekvenser jämfört med nuläget.

Risk

Genomförandet av planförslaget bedöms medföra acceptabla risknivåer för området. Både beräknad individrisk och samhällsrisk ligger under de gränsvärden som kräver riskreducerande åtgärder. De huvudsakliga riskkällorna utgörs av väg 629 med transporter av farligt gods, närliggande industrier samt möjlig hantering av vätgas inom planområdet. Riskerna kopplade till järnvägen (Ostlänken) är begränsade till mekaniska skador vid urspårning. I planförslaget finns dock ett skyddsavstånd till järnvägen vilket medför att risken anses hanterad. Även hantering av brandfarliga och explosiva varor i angränsande industrier bedöms inte påverka planområdet, då skyddsavstånden är tillräckliga. Vätgashantering kan medföra vissa risker beroende på lokalisering och utformning, men bedöms vara möjlig. Om en vätgasanläggning ska anläggas kommer riskerna att behöva utredas och bedömas vidare i en tillståndsprövning. Sammantaget bedöms planförslaget medföra acceptabla risker för människor och omgivning.

Nollalternativet innebär att inga nya verksamheter eller byggnader tillkommer, vilket medför att persontätheten förblir låg och att inga nya riskkällor introduceras. Därmed bedöms risknivån för olyckor och påverkan på människors hälsa och säkerhet vara fortsatt mycket låg.

Jordbruksmark

Genomförandet av planförslaget innebär att befintlig jordbruksmark inom planområdet tas i anspråk för bebyggelse och hårdgjorda ytor, vilket generellt är negativt eftersom jordbruksmark är en långsiktigt viktig och icke förnybar resurs. Den mest värdefulla jordbruksmarken finns i den södra delen och är delvis aktivt brukad, men dess funktion och värde kommer oavsett om planförslaget genomförs eller inte att påverkas av Ostlänkens utbyggnad som fragmenterar marken och försvårar rationellt brukande. Detta medför att markens brukningsvärde minskar, vilket begränsar de negativa konsekvenserna av planförslaget. Övrig jordbruksmark inom

området brukas inte i nuläget och bedöms heller inte vara lämplig för livsmedelsproduktion på grund av närheten till flygplatsverksamheten. Planförslaget innebär dock att möjligheten att nyttja marken i framtida beredskapssituationer försvinner. Sammantaget bedöms konsekvenserna som små negativa utifrån ett hushållningsperspektiv.

I nollalternativet kvarstår begränsade möjligheter till jordbruksproduktion, då Ostlänken fragmenterar den idag brukade marken och försvårar rationellt brukande. Övrig jordbruksmark bedöms fortsatt inte brukas på grund av flygplatsens verksamhet.

6.2 Riksintressen och skyddade områden

I detta avsnitt redovisas en kortfattad bedömning av planförslagets påverkan på angränsande riksintressen. En utförligare beskrivning finns i planbeskrivningen.

Riksintresse kommunikation för Skavsta flygplats

Planförslagets utformning har anpassats med hänsyn till riksintresset i den mån det är möjligt inom ramarna för en detaljplan. Planförslaget påverkar inte inflygningsvägarna och den högsta totalhöjd som regleras i planförslaget utgår från de höjdbegränsningar som finns i flygplatsens verksamhet. Planförslaget bedöms därför inte påverka riksintresset negativt. Risker kopplade till elektromagnetisk störning, vilseledande belysning och bländning från reflektioner m.m. har inte beaktats i planprocessen eftersom bedömningen beror på vilka verksamheter som planeras. Dessa risker kommer istället beaktas i bygglovsskedet och remitteras till Skavsta flygplats.

Riksintresse kommunikation planerad järnväg, Ostlänken

Planförslaget har anpassats efter utformningen av avgränsningen av järnvägsplanen för Ostlänken. Ett skyddsavstånd på 30 meter från järnvägen regleras i planförslaget. Enligt slutsatser från riskutredningen bedöms inga andra åtgärder behövas. Ett genomförande av planförslaget bedöms därför inte påverka riksintresset negativt.

Riksintresse kommunikation för väg 629, "Anslutning till Skavsta flygplats"

Planförslaget har anpassats till den planerade nya sträckningen för väg 629 som redovisas i järnvägsplanen för Ostlänken. Riksintresset bedöms därför inte påverkas negativt av planförslaget.

6.3 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer för vatten

Förutsatt att föreslagna dagvattenåtgärder genomförs bedöms tillskottet av de föroreningar som idag går att hantera inom ramen för detaljplanen att minska för de flesta ämnen. Med dagvattenlösningarna bedöms planen inte motverka möjligheten till att klara miljökvalitetsnormer för recipienterna Långhalsen-Södra samt Nyköpingsån.

Om tillräcklig dagvattenrening inte anläggs bedöms planförslaget leda till att föroreningshalter i dagvatten ökar jämfört med nuläget och ger ett ökat bidrag till den samlade belastningen för recipienterna, samt minskade möjligheter för kommunen att klara miljökvalitetsnormerna.

Planförslaget bedöms inte motverka möjligheten till att klara miljökvalitetsnormer för grundvattenförekomster. Med utbyggnad enligt planförslaget kan mängden föroreningar inom planområdet minska i samband med schaktning och borttransport av förorenade massor. Spridning av föroreningar via grundvattnet begränsas även genom minskad infiltration vid bebyggelse och anläggning av hårdgjorda ytor. Förorening inom grundvattenzonen och i grundvatten i mark kommer dock troligen inte kunna saneras bort i sin helhet.

6.4 Miljökvalitetsmål

En bedömning av planförslagets påverkan på möjligheten att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen redovisas i Tabell 4. Bedömningen har avgränsats till de miljökvalitetsmål som relaterar till de miljöaspekter som ingår i MKB.

Tabell 4. Bedömning av planförslaget påverkan på möjligheten att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen.

Planförslaget bedöms motverka måluppfyllelse	Planförslaget bedöms bidra neutralt till, eller både bidra till och motverka måluppfyllelse	Planförslaget bedöms bidra till måluppfyllelse
Miljö kvalitetsmål	Planförslagets påverkan på målet	
Begränsad klimatpåverkan	Planförslaget möjliggör byggnation vilket i sig medför utsläpp av växthusgaser. Planförslaget syftar bland annat till verksamheter kopplade till flygverksamhet, vilket indirekt kan bidra till ökad klimatpåverkan eftersom flygindustrin generellt innebär en hög klimatpåverkan globalt. Planförslaget bedöms därför motverka måluppfyllelse. Kommande planeringsskeden kan däremot ta hänsyn till att begränsa klimatpåverkan i byggande- och driftskede.	
Giftfri miljö	Identifierade föroreningar kan åtgärdas i samband med byggnation vilket förbättrar föroreningssituationen. Förutsatt att förorenade jordmassor och länshållningsvatten hanteras kan planens genomförande bidra till måluppfyllelse.	
Ingen övergödning	Om föreslagna dagvattenåtgärder vidtas kan planförslaget bidra något till måluppfyllelse genom ökad rening av fosfor.	
Levande sjöar och vattendrag	Om föreslagna dagvattenlösningar anläggs bedöms tillskottet av de föroreningar som idag går att hantera inom ramen för detaljplanen att minska för de flesta ämnen vilket bidrar till måluppfyllelse, samtidigt beräknas belastningen av några föroreningar öka vilket motverkar måluppfyllelse. Med dagvattenlösningarna bedöms planen inte motverka möjligheten till att klara miljö kvalitetsnormer för recipienterna Långhalsen-Södra samt Nyköpingsån.	
Grundvatten av god kvalitet	Planförslaget bedöms bidra till måluppfyllelse genom att identifierade föroreningar kan åtgärdas i samband med byggnation. Spridning av föroreningar via grundvattnet begränsas även genom minskad infiltration vid bebyggelse och anläggning av hårdgjorda ytor.	
Ett rikt odlingslandskap	Jordbruksmarken som tas i anspråk bedöms generellt inte vara brukningsvärd då den inte brukas idag, eller kommer att fragmenteras av Ostlänken. Den förändrade markanvändningen innebär dock att marken inte kan användas för livsmedelsförsörjning i kristider. Planförslaget bedöms därför varken motverka eller bidra till måluppfyllelse.	
En god bebyggd miljö	Planförslaget möjliggör utveckling i enlighet med kommunens översiktsplanering och nyttjar ett läge i närheten av flygplatsen och den nya järnvägen vilket bidrar positivt till måluppfyllelse. Däremot påverkas vissa natur- och kulturvärden negativt av utvecklingen.	
Ett rikt växt- och djurliv	Planförslaget innebär förändrad markanvändning och att områden med naturvärden försvinner. Planförslaget bedöms därför motverka måluppfyllelse.	

7 Fortsatt arbete

7.1 Rekommendationer

Skyddsåtgärder för groddjur bör utredas innan arbeten påbörjas i anslutning till diken. Dessa kan utgöras av restriktioner i tid eller lösningar för att evakuera groddjur innan arbetsområden tas i anspråk, och se till att de inte tar sig in i området under byggtid. Detta för att förhindra att groddjur dödas eller skadas.

Arbeten bör även planeras så att fåglar inte störs under den tid då områden fungerar som rastnings- och häckningsområde. Detta rör sig vanligen om tiden mellan mars/april till augusti. Markförberedande arbeten och ianspråktagande av arbets- och etableringsytor bör därför inledas efter denna period på hösten, alternativt innan de första flyttfåglarna börjar återvända i mars månad.

7.2 Uppföljning

Uppföljning är obligatorisk för de aspekter som bedömts som betydande vid avgränsningen av MKB. Syftet med uppföljningen är också att visa på skillnader mellan bedömda och verkliga miljöeffekter samt eventuella behov av ytterligare åtgärder. I huvudsak ska uppföljningen i så stor utsträckning som möjligt inordnas i kommunernas ordinarie tillsynsverksamhet.

Uppföljning av dagvattenhantering sker i bygglovsprocessen och genom miljöskyddstillsyn.

Risker kopplade till de verksamheter som planeras kommer att behöva hanteras och eventuellt utredas vidare i bygglovsprocessen. För verksamheter som kräver tillstånd hanteras risker i kommande tillståndsprövningar.

Referenser

- Bricon. (2026). *Riskbedömning detaljplan Skavsta 8:9 och del av Girsta 2:5*. 2026-03-06.
- Calluna. (2026a). *Naturvärdesinventering (NVI) - vid Skavsta, Nyköping, inför detaljplan, 2025*. Calluna.
- Calluna. (2026b). *PM Generellt skyddade biotopskyddsområden vid Skavsta, Nyköping, 2026*. Calluna.
- Jordbruksverket. (2013). *Gradering av åkermark: Var finns klass 10 jordarna?* Hämtat från Jordbruket i siffror - En blogg från Jordbruksverket:
<https://jordbruketisiffror.wordpress.com/2013/10/01/gradering-av-akermark-var-finns-klass-10-jordarna/>
- Jordbruksverket. (2024). *Kartor och geografisk data*. Hämtat från Jordbruksverket: <https://jordbruksverket.se/e-tjanster-databaser-och-appar/e-tjanster-och-databaser-stod/kartor-och-gis#h-Laddanerkartskikt>
- Lindberg, E., & Morén, B. (1994). *Risikanalysmetod för transporter av farligt gods på väg och järnväg - Projektsammanfattning. VTI rapport 387:1*. Linköping: Väg- och transportforskningsinstitutet.
- Länsstyrelsen Södermanlands län. (2025a). *Yttrande: Undersökning om betydande miljöpåverkan avseende detaljplan för del av Skavsta 8:9 och Girsta 2:5, (Skavsta väster), Skavsta, Nyköpings kommun Dnr 1527-2025*. Nyköping: Länsstyrelsen Södermanlands län.
- Länsstyrelsen Södermanlands län. (2025b). *Södermanlandskartan - Publika webbkartan*. Hämtat från Länsstyrelsen Södermanlands län: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=46cb29e18ffc47f9a9f136c5f4798e2c>
- Nyköpings kommun. (2021). *Nyköping 2040*. Hämtat från Nyköping: <https://www.nykoping.se/mot-framtiden/nykoping2040/>
- Nyköpings kommun. (2022). *Planprogram för Skavsta utvecklingsområde*. Hämtat från https://www.nykoping.se/contentassets/1a0b8d7042524814a7ab5c35544f608c/2022-06-20_planprogram-skavsta-v2.pdf

- Nyköpings kommun. (2024). *Checklista inför planbesked av detaljplan för del av Skavsta 8:9 och Girsta 2:5, Skavsta, Nyköping, Nyköpings kommun*. Nyköping: Samhällsbyggnad, Stadsplaneringsenheten.
- Nyköpings kommun. (2024). *MSN § 18 Beslut om planbesked för del av Skavsta 8:9 och Girsta 2:5, Skavsta, Nyköping, Nyköpings kommun*. Diarienummer: MSN24/13. Nyköping: Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.
- Nyköpings kommun. (den 29 augusti 2025). *Skavsta väster*. Hämtat från [www.nykoping.se](https://www.nykoping.se/bo-bygga--miljo/stadsplanering/detaljplanering/detaljplaner-under-arbete-i-centralorten/skavsta-vaster/): <https://www.nykoping.se/bo-bygga--miljo/stadsplanering/detaljplanering/detaljplaner-under-arbete-i-centralorten/skavsta-vaster/>
- Nyköpings kommun. (2025). *Undersökning om betydande miljöpåverkan av detaljplan för del av Skavsta 8:9 och Girsta 2:5, (Skavsta väster), Skavsta, Nyköping. Dnr SHB23/358. Till Länsstyrelsen för samråd*. Nyköpings kommun.
- Nyköpings kommun. (2026). *Groddjur Skavsta*. Nyköpings kommun.
- SLU Artdatabanken. (2025). *Risklista för främmande arter 2024*. Hämtat från Artfakta: <https://artfakta.se/risklistor/2024>
- Starkstad. (2026). *Dagvattenutredning Skavsta västra*.
- Statens räddningsverk. (1997). *Värdering av risk*.
- Stenberg, C.-A. (2007). *Riktlinjer för riskhänsyn i samhällsplaneringen - Bebyggelseplanering intill väg och järnväg med transport av farligt gods. Rapport 2007:06*. Malmö: Länsstyrelsen i Skåne län.
- Stockholm Skavsta Airport. (2024). *Det här är Stockholm Skavsta Airport*. Hämtat från Stockholm Skavsta Airport: <https://www.skavsta.se/foretag/om-oss/>
- Trafikverket. (2023). *Miljökonsekvensbeskrivning Ostlänken - Järnvägsplan delen Sjösa-Skavsta. TRV 2014/72085*. Trafikverket.
- Trafikverket. (2024). *Prognos för persontrafiken 2045: Trafikverkets basprognoser 2024*. Borlänge: Trafikverket.
- Trafikverket. (2025). *Ostlänken, järnvägsplan delen Sjösa–Skavsta TRV 2014/72085*. Hämtat från Dokument för Ostlänken: <https://bransch.trafikverket.se/arkiv/projektdokument/projektdokument/prio-1/dokument-for-ostlanken/>

Viken Miljökonsult. (2026a). *Kompletterande miljöteknisk markundersökning.*

Viken Miljökonsult. (2026b). *Översiktlig miljöteknisk markundersökning.*

VISS. (2026). *Larslundsmalmen-Nyköping*. Hämtat från
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA26972797>

VISS. (2026). *Pormagasinet, Skavstafältet*. Hämtat från
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA94710065>